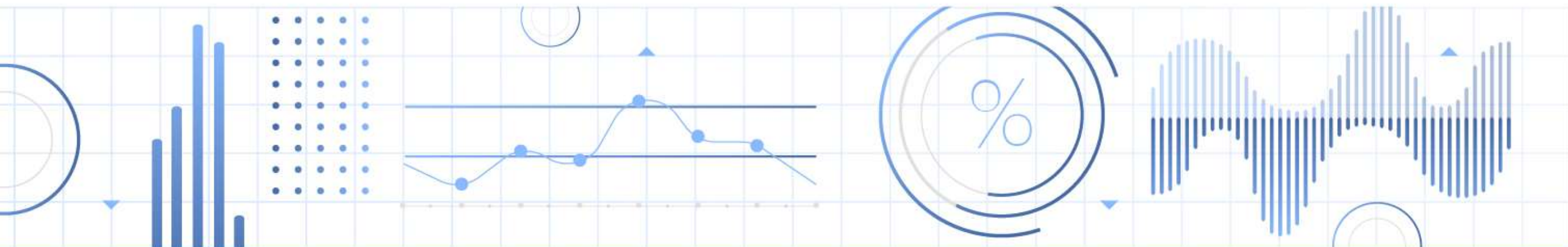

Attica Economic Review

ΜΑΙΟΣ 2023

«Ενίσχυση εμπιστοσύνης αλλά με τάσεις επιβράδυνσης της οικονομίας»

Περιεχόμενα

1.	Πρόλογος	3
2.	Διεθνές περιβάλλον	5
3.	Οικονομικό κλίμα	11
4.	Βραχυχρόνιοι δείκτες	16
5.	Δημοσιονομικά	25
6.	Τραπεζικά	31
7.	Ενέργεια	38
8.	Ειδικό θέμα: Η συνεισφορά των ευρωπαϊκών πηγών άμεσης χρηματοδότησης στην οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας	43

Σημείωση: Το δελτίο παρουσιάζει στοιχεία που ήταν διαθέσιμα έως και τις 7/6/2023

Πρόλογος – Διεθνείς εξελίξεις

Καθώς η **παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα** έχει επιβραδυνθεί, οι **πληθωριστικές πιέσεις** σταδιακά υποχωρούν, αν και με αργό ρυθμό. Ο προγραμματισμός νοικοκυριών και επιχειρήσεων δυσχεραίνεται από εστίες αβεβαιότητας, όπως ο συνεχιζόμενος πόλεμος στην Ουκρανία και οι ιδιαίτερα υψηλές τιμές σε αγαθά πρώτης ανάγκης.

- Το **οικονομικό κλίμα** επιδεινώθηκε στην Ευρώπη τον Μάιο, καθώς η βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης αντισταθμίστηκε από ισχυρή πτώση των επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Υπηρεσίες, τις Κατασκευές, και ιδιαίτερα το Λιανικό Εμπόριο.
- Οι **διεθνείς τιμές ενεργειακών αγαθών** κατέγραψαν πτωτική τάση τον Μάιο. Το **ευρώ** κινήθηκε καθοδικά έναντι του δολαρίου τον ίδιο μήνα. Οι **διεθνείς κεφαλαιαγορές** κατέγραψαν πτωτική τάση.
- Οι μεγαλύτερες **κεντρικές τράπεζες**, συμπεριλαμβανομένων της ΕΚΤ και της FED, μετά την πλέον πρόσφατη αύξηση επιτοκίων στις αρχές Μαΐου, έχουν δημιουργήσει προσδοκία στις αγορές ότι οι αυξήσεις θα περιοριστούν στο προσεχές μέλλον, στη βάση των νεότερων στοιχείων για τον πληθωρισμό. Το **κόστος χρηματοδότησης** του ιδιωτικού τομέα αυξήθηκε περαιτέρω στην Ευρωζώνη τον Απρίλιο. Οι αποδόσεις κρατικών ομολόγων ενισχύθηκαν στις ΗΠΑ τον Μάιο, εν μέσω των διαβουλεύσεων για το όριο δημοσίου χρέους των ΗΠΑ, ενώ εμφανίζουν σημάδια σταθεροποίησης στην Ευρώπη.
- Μεταξύ των **προκλήσεων**, η πρόσφατη διαπραγμάτευση στις ΗΠΑ σχετικά με την αναθεώρηση του ορίου δημοσίου χρέους ανέδειξε την ανάγκη για συνετές δημοσιονομικές πολιτικές διεθνώς οι οποίες θα δρουν συμπληρωματικά της νομισματικής πολιτικής, με στόχο την επίτευξη των στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης σε ένα περιβάλλον σταθερότητας τιμών και χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Πρόλογος – Εγχώριες τάσεις

Ο ρυθμός ετήσιας ανάπτυξης της **ελληνικής οικονομίας** επιβραδύνθηκε στο 2,1% το πρώτο τρίμηνο του 2023, έναντι 4,8% το προηγούμενο τρίμηνο. Αρνητικά στο ρυθμό μεγέθυνσης συνέβαλλε η ετήσια επιβράδυνση των επενδύσεων κυρίως λόγω μείωσης των αποθεμάτων, καθώς και η ηπιότερη, ως αναμενόταν αύξηση της κατανάλωσης. Από την άλλη πλευρά, θετική συμβολή είχε η ετήσια μεταβολή των καθαρών εξαγωγών. Στο πρώτο πεντάμηνο του 2023, ο **πληθωρισμός** εμφανίζει συστηματική αποκλιμάκωση, εκτιμώμενος σε επίπεδο περί το 4,1% τον Μάιο. Ωστόσο, η πληθωριστική πίεση παραμένει υψηλή σε επιμέρους αγαθά πρώτης ανάγκης. Εν όψει του επικείμενου δεύτερου γύρου των **βουλευτικών εκλογών**, ο σχηματισμός νέας κυβέρνησης σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα αποτελεί ευκαιρία προκειμένου να εφαρμοστεί σταθερή οικονομική πολιτική με μεσοπρόθεσμο ορίζοντα.

Στις **θετικές εξελίξεις εγχωρίως**:

- Το **κόστος χρηματοδότησης του δημοσίου** παρουσιάζει σταθεροποίηση, με τον στόχο ανάκτησης της επενδυτικής βαθμίδας να έχει τεθεί για το δεύτερο εξάμηνο του έτους.
- Η **χρηματιστηριακή αγορά** καταγράφει βελτιωμένες επενδυτικές προσδοκίες.
- Η **αγορά εργασίας** καταγράφει βελτίωση με το ποσοστό ανεργίας να μειώνεται σταδιακά περαιτέρω.
- Η απόδοση στα **δημόσια οικονομικά** υπερβαίνει τους ταμειακούς στόχους στις αρχές του 2023, λόγω υψηλότερων εσόδων.
- Το ιδιαίτερα υψηλό έλλειμμα στο **ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών** παρουσιάζει σημάδια υποχώρησης το πρώτο τρίμηνο του 2023.

Μεταξύ των **προκλήσεων**:

- **Βραχυχρόνιοι δείκτες δραστηριότητας**, όπως η βιομηχανική παραγωγή, η οικοδομική δραστηριότητα και το λιανικό εμπόριο καταγράφουν κόπωση στο τέλος του πρώτου τριμήνου του 2023.
- Το **κόστος χρηματοδότησης** του ιδιωτικού τομέα αυξάνεται συστηματικά.
- Ο υψηλός **ρυθμός πληθωρισμού σε είδη πρώτης ανάγκης** επιδεινώνει την αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών.

Στο **ειδικό θέμα** του δελτίου παρουσιάζεται ανάλυση των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων άμεσης χρηματοδότησης.

2. Διεθνές περιβάλλον

Διεθνές περιβάλλον - Σύνοψη

- Υποχώρηση σημείωσε το **οικονομικό κλίμα** τον Μάιο στην Ευρωζώνη. Ο δείκτης **καταναλωτικής εμπιστοσύνης** σημείωσε μικρή βελτίωση παγκοσμίως τον Απρίλιο.
- Πτώση σημείωσαν οι τιμές **πετρελαίου** και **φυσικού αερίου** τον Μάιο. Πτώση κατέγραψαν τα **βασικά μέταλλα** τον Απρίλιο, ενώ άνοδο κατέγραψαν οι τιμές **τροφίμων και ποτών** τον ίδιο μήνα.
- Πτωτικά κινήθηκε η ισοτιμία του **ευρώ** σε σχέση με το δολάριο τον Μάιο.
- Πτώση κατέγραψαν οι **κεφαλαιαγορές** σε ΗΠΑ, Ευρωζώνη και Κίνα τον Μάιο.
- Το **κόστος κεφαλαίου** ανήλθε στην Ευρωζώνη τον Απρίλιο για νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων ενισχύθηκαν σε ΗΠΑ, ενώ σταθεροποιούνται στην Ευρωζώνη τον Μάιο.

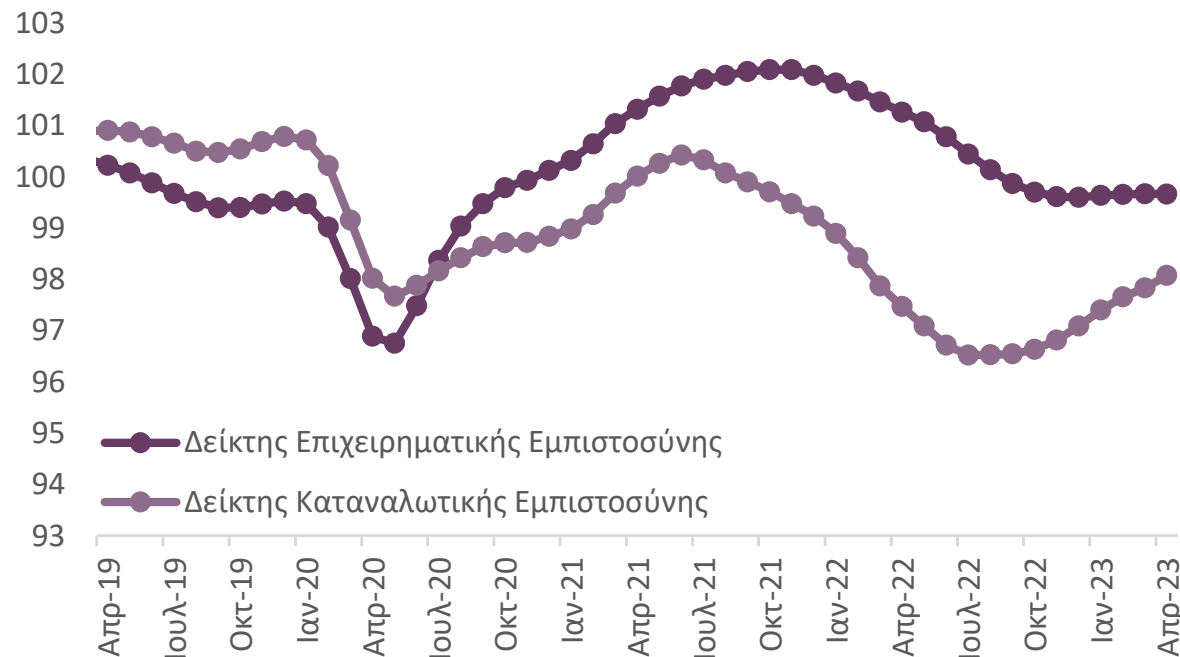
Σταθεροποίηση του οικονομικού κλίματος στην Ευρωζώνη

Οριακή βελτίωση της καταναλωτικής και σταθεροποίηση της επιχειρηματικής εμπιστοσύνης παγκοσμίως τον Απρίλιο

Υποχώρηση του δείκτη οικονομικού κλίματος στην Ευρωζώνη κατά 2,5%, στις 96,5 μονάδες τον Μάιο

Δείκτες Οικονομικού κλίματος χωρών ΟΟΣΑ

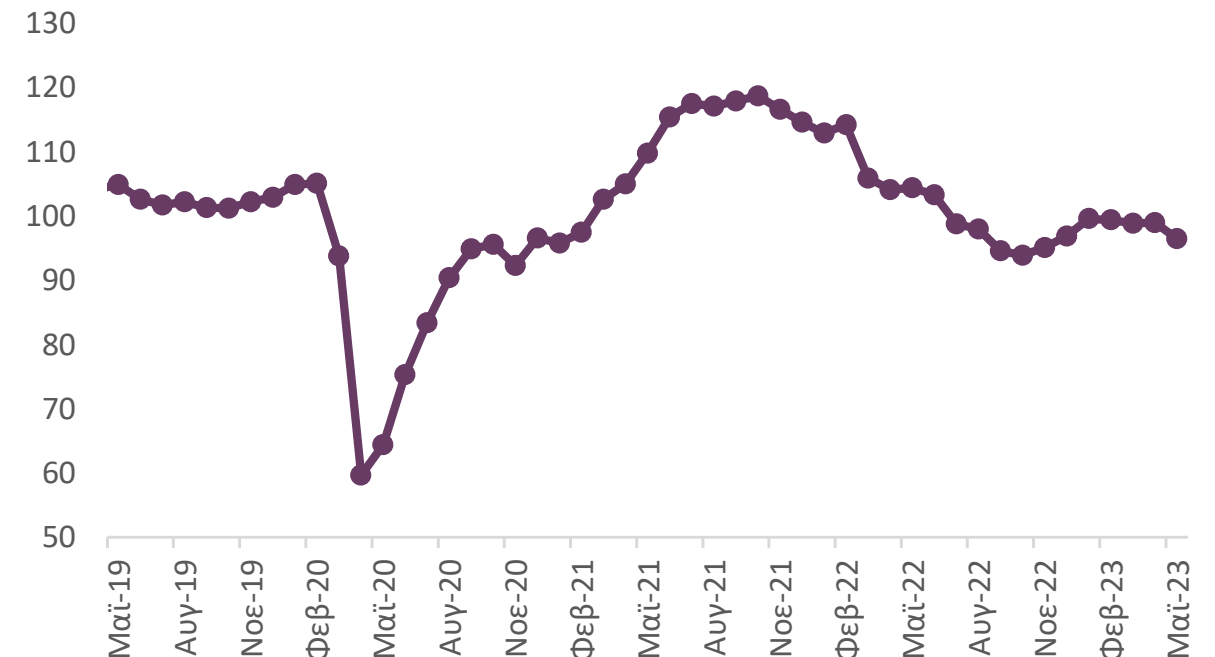
(στοιχεία εποχικά διορθωμένα, μακροχρόνιος μέσος 2008-2020 = 100)

Πηγή: ΟΟΣΑ, έως 04/2023

Δείκτης Οικονομικού κλίματος της Ευρωζώνης

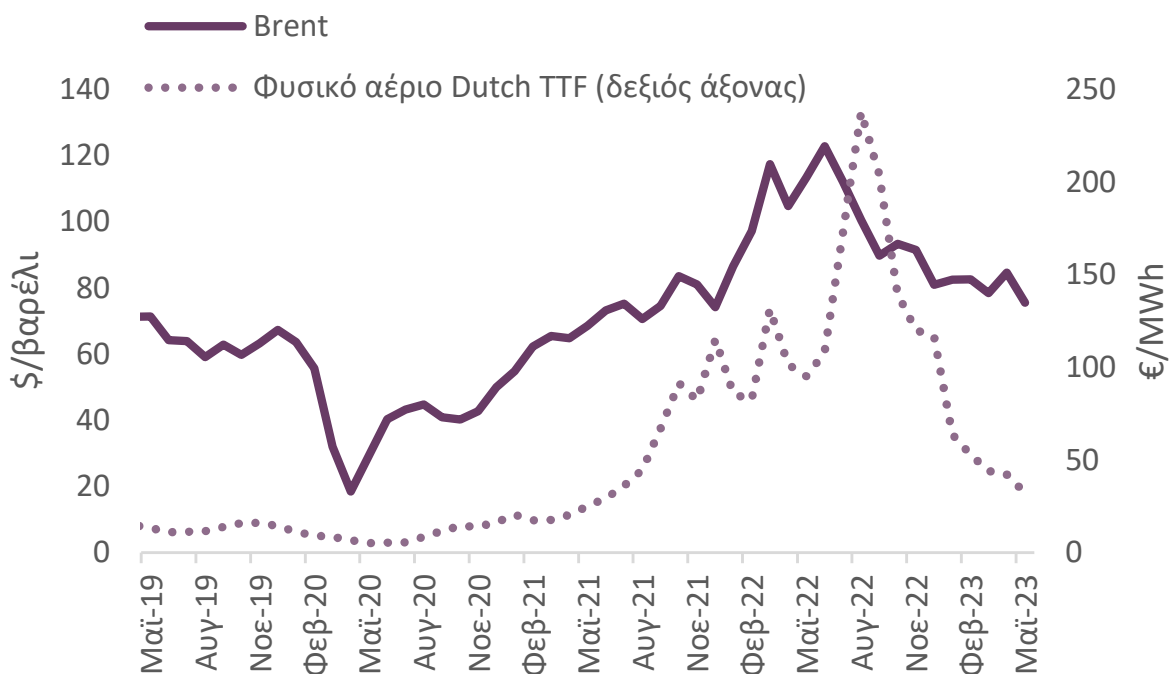
(στοιχεία εποχικά διορθωμένα, μακροχρόνιος μέσος 2000-2019 = 100)

Πηγή: DG ECFIN, έως 05/2023

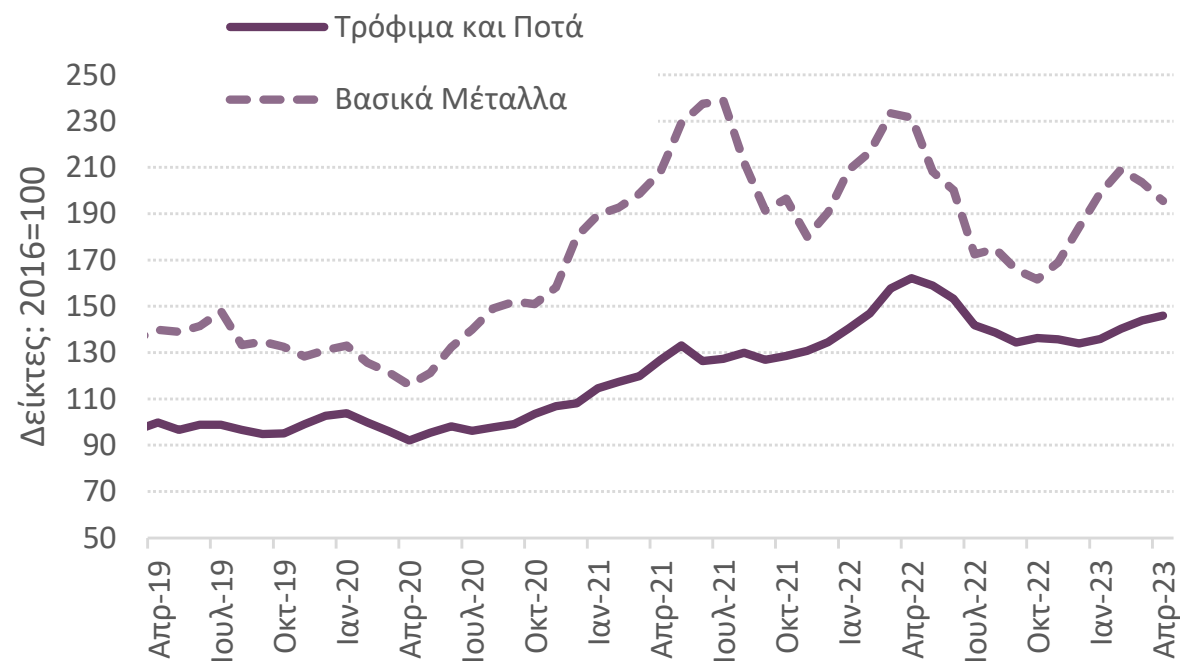
Πτώση τιμών ενέργειας και βασικών μετάλλων, άνοδος σε Τρόφιμα και Ποτά

Πτώση της τιμής του Brent τον Μάιο κατά 10,8%, στα \$75,5/βαρέλι. Πτώση 23,7% στα 32€/MWh για το συμβόλαιο φυσικού αερίου TTF επόμενου μήνα.

Πηγή: EIA και NYMEX, έως 05/2023

Πτώση στις τιμές βασικών μετάλλων (-4,0%) και άνοδος στις τιμές τροφίμων και ποτών (+1,4%) τον Απρίλιο

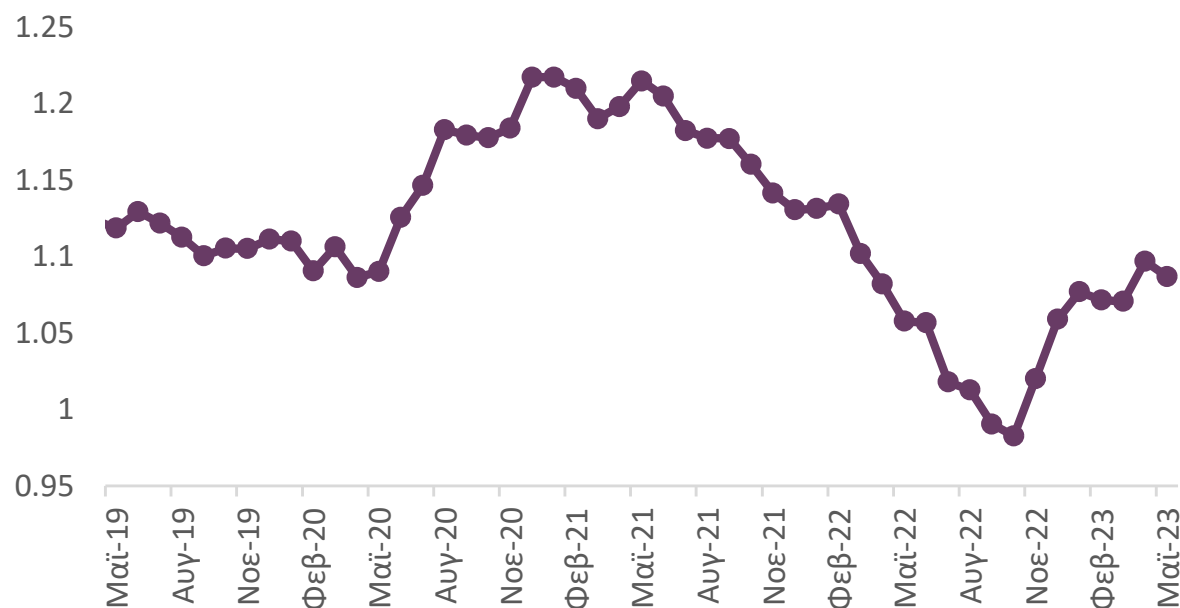

Πηγή: ΔΑΝΤ, Commodity data portal, έως 04/2023

Πτωτικά κινήθηκαν η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου και οι διεθνείς κεφαλαιαγορές

Πτωτικά κινήθηκε τον Μάιο η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου (-0,9%), στα 1,09 \$/€

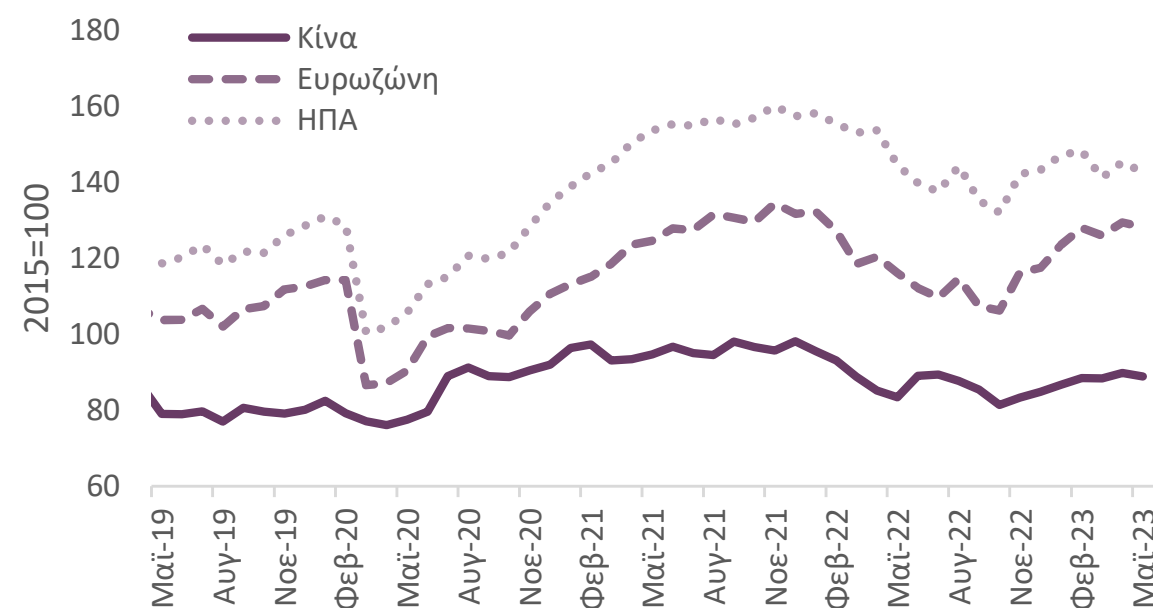
Ισοτιμία ευρώ/δολαρίου

Πηγή: ΕΚΤ, έως 05/2023

Πτώση των τιμών μετοχών καταγράφηκε σε ΗΠΑ (-1,8%), Ευρωζώνη (-1,0%) και Κίνα (-1,0%)

Χρηματιστηριακοί Δείκτες Μετοχών

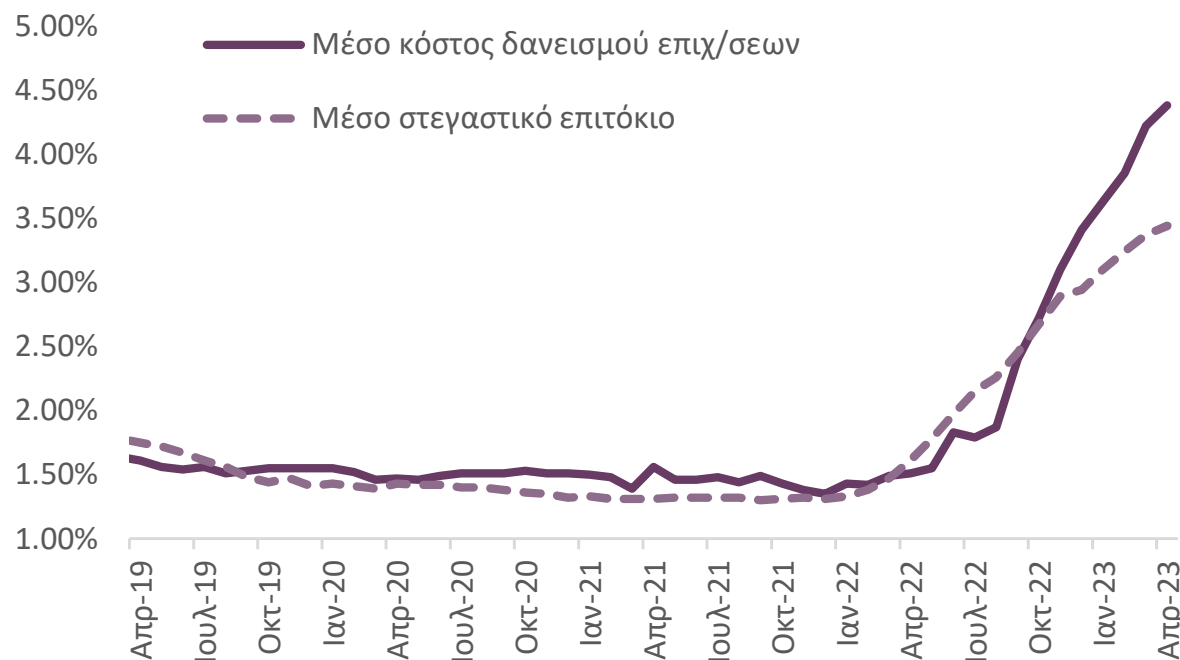

Πηγή: ΟΟΣΑ, μηνιαίος μ.ό. τιμών κλεισίματος γενικών δεικτών, έως 05/2023

Περαιτέρω άνοδος του κόστους χρηματοδότησης στην Ευρωζώνη για νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Σταθεροποιούνται οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων σε Ευρωζώνη, ενισχύονται στις ΗΠΑ

Άνοδος στο κόστος δανεισμού για νοικοκυριά και επιχειρήσεις στην Ευρωζώνη τον Απρίλιο

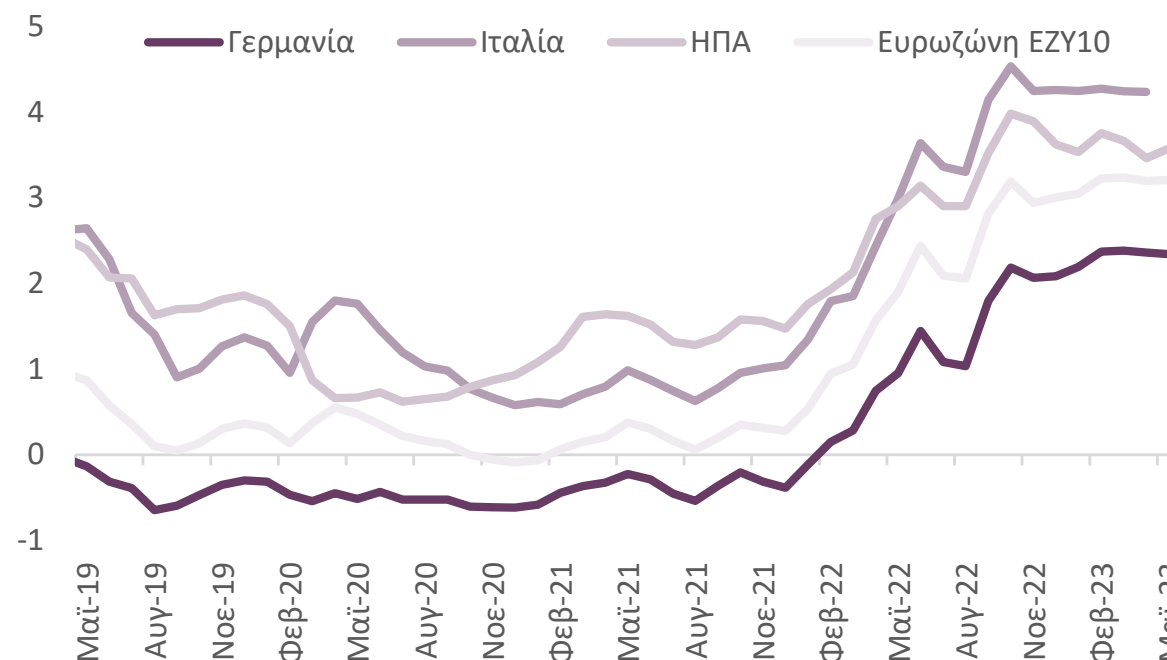
Τραπεζικά επιτόκια δανεισμού στην Ευρωζώνη

Πηγή: ΕΚΤ, έως 04/2023

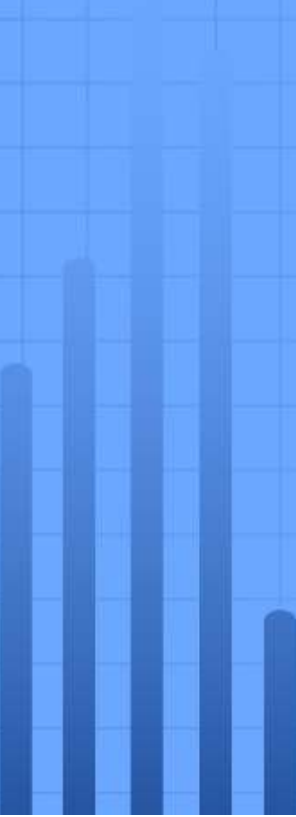
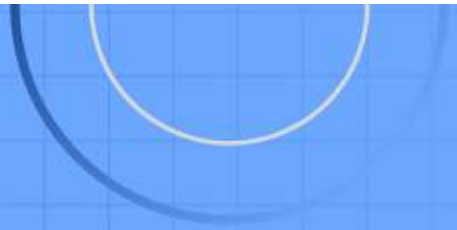
Άνοδος αποδόσεων 10-ετών κρατικών ομολόγων σε ΗΠΑ και σταθεροποίηση σε Ευρωζώνη τον Μάιο

Αποδόσεις 10-ετών κρατικών ομολόγων

Πηγή: ΟΟΣΑ και ΕΚΤ, έως 05/2023. Σημείωση: Διαθέσιμα στοιχεία για Ιταλία έως 04/2023.

3. Οικονομικό κλίμα

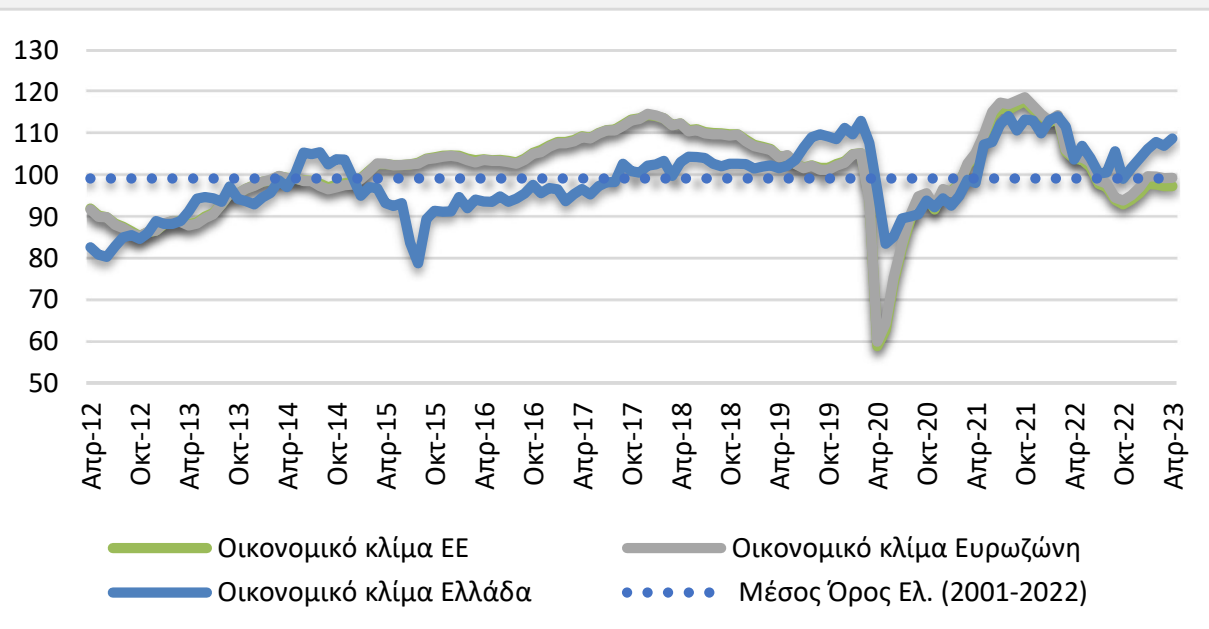

Οικονομικό κλίμα - Σύνοψη

- Ο δείκτης **Οικονομικού Κλίματος** εξασθένησε ήπια τον Μάιο, και παράλληλα διαμορφώθηκε ελαφρά υψηλότερα από το αντίστοιχο επίπεδο του προηγούμενου έτους (+0,9 μονάδες του δείκτη σε σχέση με τον Μάιο 2022).
- Στις **επιχειρηματικές προσδοκίες**, σημειώθηκε ήπια εξασθένηση σε Βιομηχανία, Υπηρεσίες και σε Λιανικό εμπόριο, ενώ στις Κατασκευές σημειώθηκε σημαντική βελτίωση.
- Η **καταναλωτική εμπιστοσύνη** παρουσίασε αισθητή βελτίωση, ενώ παράλληλα κυμάνθηκε αισθητά υψηλότερα σε σχέση με ένα έτος νωρίτερα (+16,8 μονάδες του δείκτη έναντι του Μαΐου 2022).
- Η αξιοποίηση του **εργοστασιακού δυναμικού της βιομηχανίας** υποχώρησε ελαφρά, ωστόσο διατηρήθηκε υψηλότερα από μακροχρόνιο μέσο όρο.

Ήπια εξασθένιση του εγχώριου δείκτη οικονομικού κλίματος τον Μάιο, με σημαντική βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης

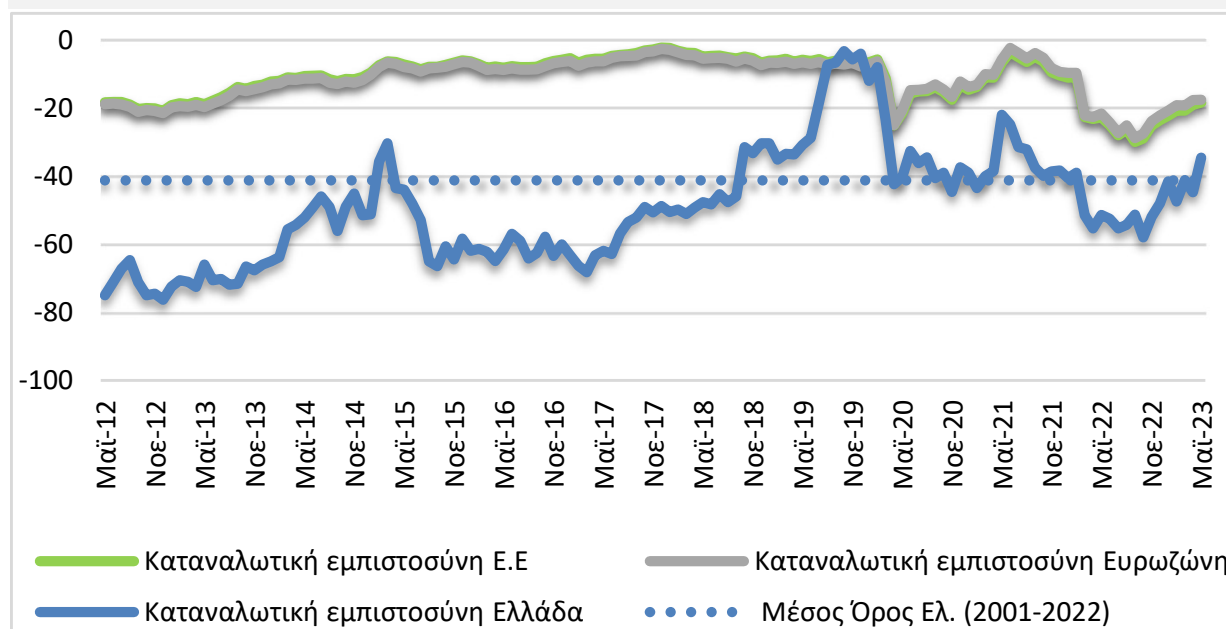
Μικρή εξασθένιση του δείκτη οικονομικού κλίματος, υποχώρηση σε όλους τους τομείς πλην των Κατασκευών...

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος εξασθένησε τον Μάιο στις 108,1 μονάδες, έναντι 108,7 μονάδων τον Απρίλιο και 107,2 μονάδων πριν ένα χρόνο

Πηγή: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως 5/2023

...με το δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης να ενισχύεται σημαντικά

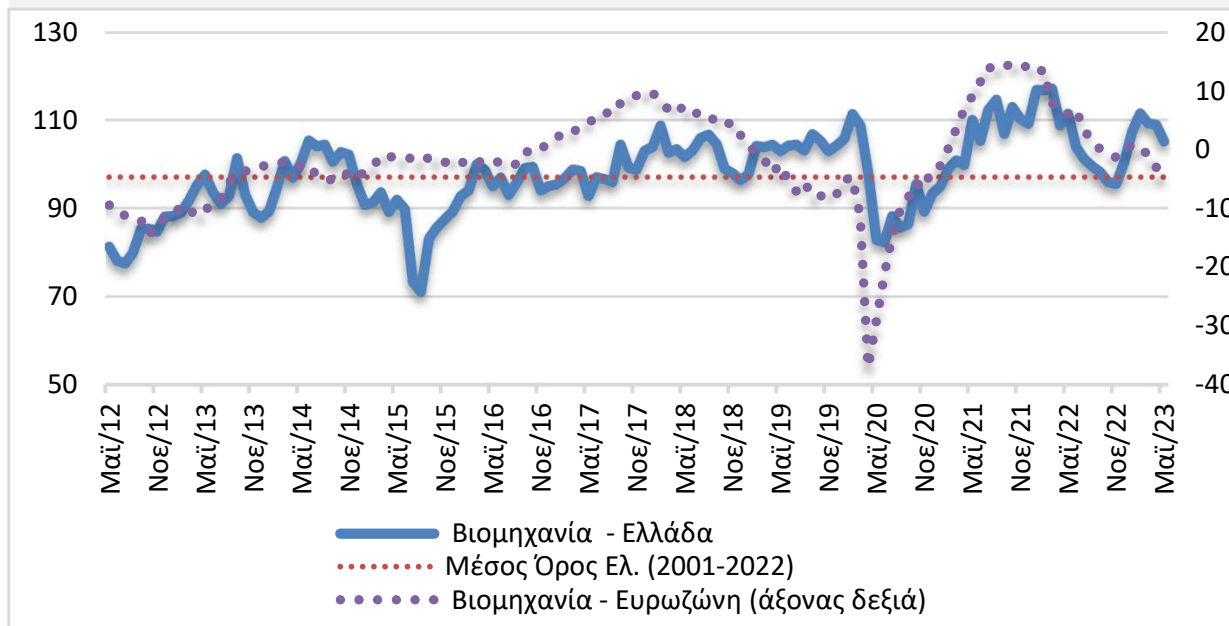

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης βελτιώθηκε τον Μάιο και διαμορφώθηκε στις -34,5 μονάδες, από -44,6 τον προηγούμενο μήνα, αισθητά υψηλότερα από την αντίστοιχη περυσινή περίοδο (-51,3 μον.).

Πηγή: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως 5/2023

Μικρή υποχώρηση των επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία και στις Υπηρεσίες

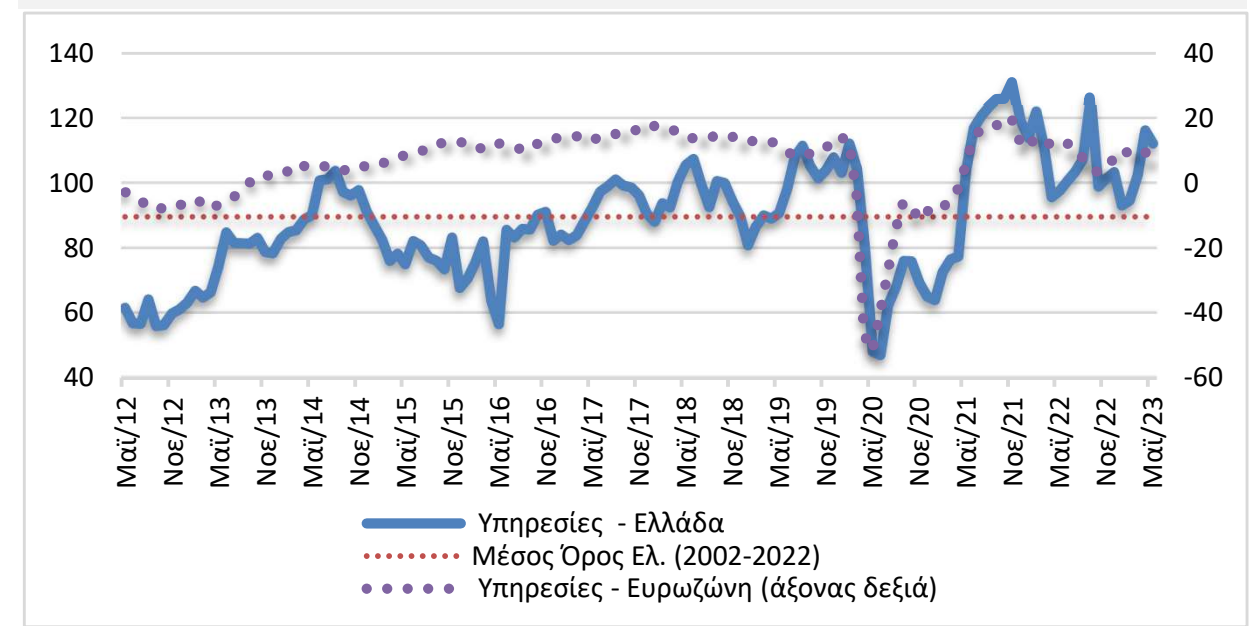
Μικρή επιδείνωση των προσδοκιών στη Βιομηχανία, λόγω διόγκωσης των αποθεμάτων και μείωσης της ζήτησης

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη **Βιομηχανία** εξασθένησε ελαφρά τον Μάιο στις 105,1 (από 108,9 τον Απρίλιο) μονάδες, σε χαμηλότερο επίπεδο με το περυσινό (111,4 μον.).

Πηγή: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως 5/2023

Μικρή εξασθένιση των προσδοκιών, απαισιόδοξες προβλέψεις για τη ζήτηση

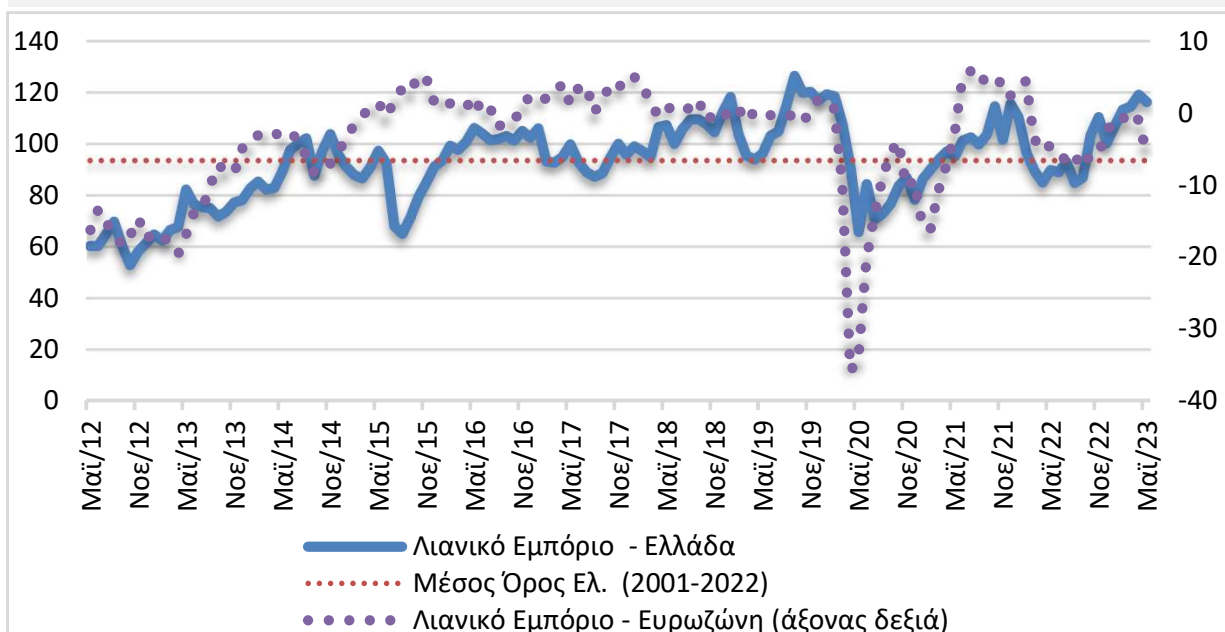

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** υποχώρησε ελαφρά τον Μάιο, στις 112,1 μονάδες, από 116,2 τον Απρίλιο, σε υψηλότερα επίπεδα με πριν ένα χρόνο (97,6 μον.).

Πηγή: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως 5/2023

Έντονη βελτίωση στις Κατασκευές, μικρή ενίσχυση στο Λιανικό εμπόριο

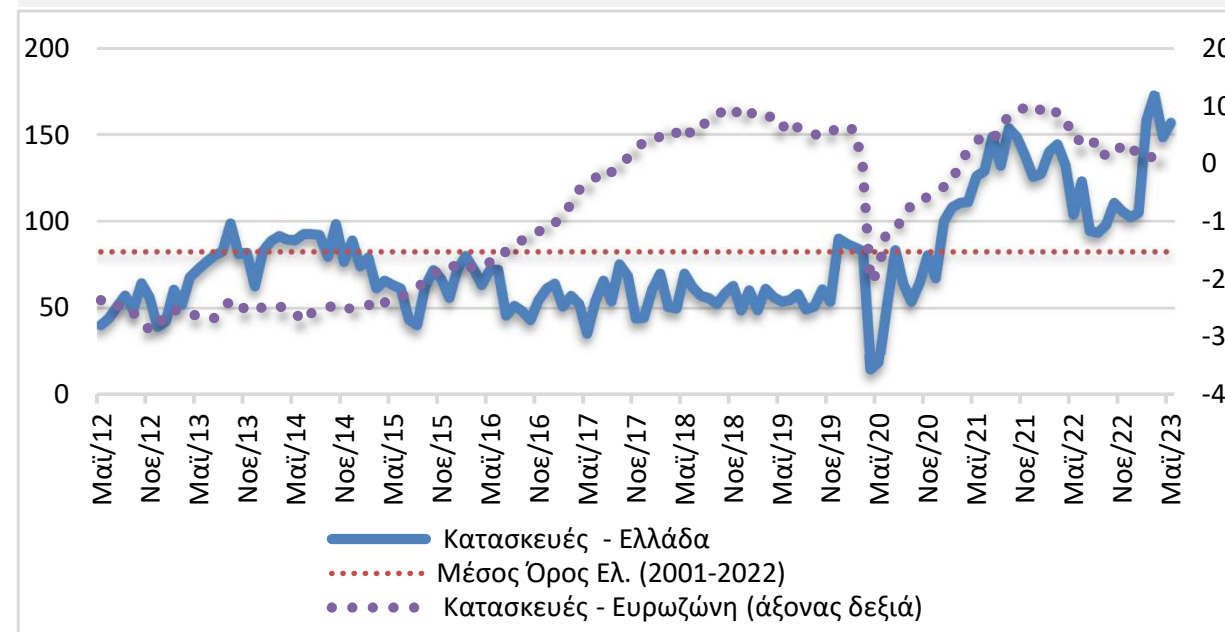
Μικρή υποχώρηση στις προσδοκίες στο Λιανεμπόριο, ηπιότερη αισιοδοξία για τις πωλήσεις

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** εξασθένησε ήπια τον Μάιο στις 116,3 από 119,2 μον. τον Απρίλιο, αισθητά υψηλότερα από ένα έτος νωρίτερα (89,8 μον.)

Πηγή: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως 5/2023

Βελτίωση των προσδοκιών κυρίως σε Ιδιωτικά έργα

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Κατασκευές** ενισχύθηκε αισθητά τον Μάιο, στις 156,6 μον., από 148,5 μον. τον Απρίλιο, έντονα υψηλότερα του αντίστοιχου περυσινού (103,7 μον.)

Πηγή: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως 5/2023

4. Βραχυχρόνιοι δείκτες δραστηριότητας

Βραχυχρόνιοι δείκτες δραστηριότητας - Σύνοψη

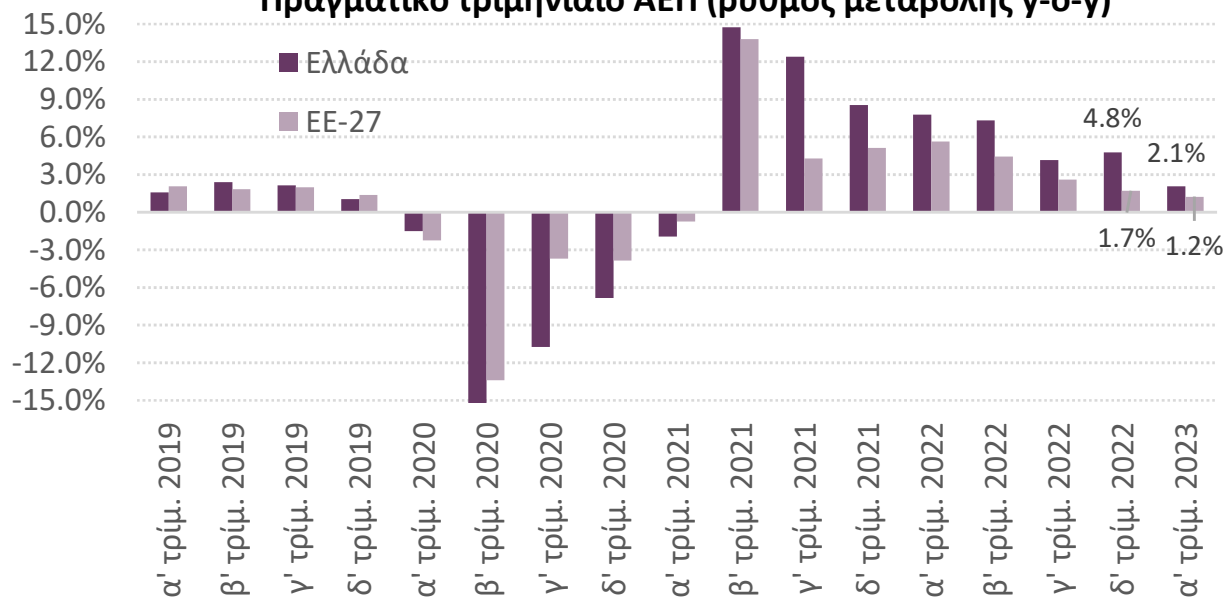
- Ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης του πραγματικού ΑΕΠ επιβραδύνθηκε περαιτέρω το δ' τρίμηνο του 2022, σε 2,1% από 4,8% το προηγούμενο τρίμηνο. Αρνητικά στο ρυθμό μεγέθυνσης συνέβαλλε η ετήσια επιβράδυνση των επενδύσεων κυρίως λόγω μείωσης των αποθεμάτων, καθώς και η ηπιότερη, ως αναμενόταν αύξηση της κατανάλωσης. Από την άλλη πλευρά, θετική συμβολή είχε η ετήσια μεταβολή των καθαρών εξαγωγών.
- Αμετάβλητη η βιομηχανική παραγωγή τον Μάρτιο (-0,2%) σε σχέση με ένα χρόνο νωρίτερα.
- Επιβράδυνση στην ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα τον Φεβρουάριο του 2023, σε σχέση το 2022.
- Μείωση στον όγκο πωλήσεων στο λιανεμπόριο τον Μάρτιο.
- Περαιτέρω μείωση του ποσοστού ανεργίας στο 11,3% τον Απρίλιο του 2023.
- Στον εξωτερικό τομέα, έλλειμμα €2,4 δισεκ. κατέγραψε το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) τον Μάρτιο, έναντι €2,5 δισεκ. το 2022, με συρρίκνωση στο πλεόνασμα του ισοζυγίου πρωτογενών εισοδημάτων, αύξηση στο πλεόνασμα δευτερογενών εισοδημάτων και μικρές αυξομειώσεις στα υπόλοιπα ισοζύγια.
- Έλλειμμα €2,6 δισεκ. στο ισοζύγιο αγαθών τον Μάρτιο, με αύξηση σε εξαγωγές κατά €274 εκ., και εισαγωγές κατά €208 εκ.
- Πλεόνασμα €400 εκ. στο ισοζύγιο υπηρεσιών τον Μάρτιο, με μικρή αύξηση εισπράξεων (€56 εκ.) και πληρωμών (€53 εκ.).
- Συνεχίστηκε η υποχώρηση του πληθωρισμού τον Απρίλιο στο 4,5% από 5,4% τον Μάρτιο, με οριακή άνοδο των τιμών στην Ευρωζώνη. Περαιτέρω μείωση του ΕνΔΤΚ, 4,1% τον Μάιο.

Επιβράδυνση στον ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης, σε 2,1% στο α' τρίμηνο. Μικρότερη άνοδος σε πάγιες επενδύσεις και κατανάλωση, ενίσχυση εξαγωγών στις αρχές του 2023.

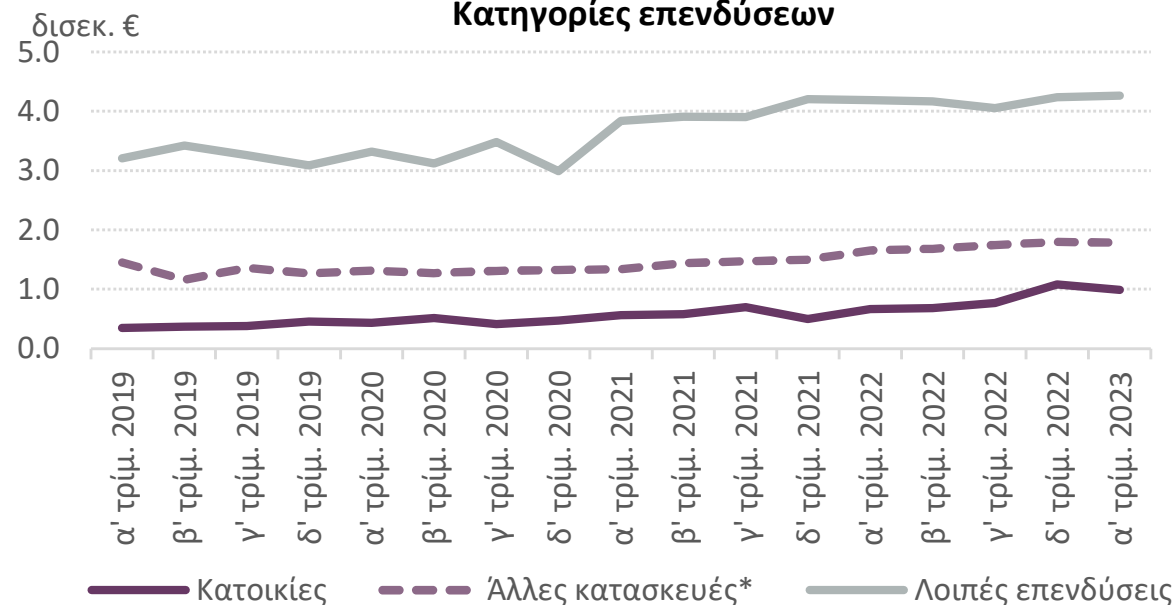
Ετήσια αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,1% το α' τρίμ. του 2023, από 4,8% στο προηγούμενο τρίμηνο. Ανθεκτική ιδιωτική κατανάλωση (+2,9%), στασιμότητα των επενδύσεων λόγω μείωσης αποθεμάτων, ενίσχυση εξαγωγών (+8,9%). Η επίδοση του ΑΕΠ ήταν ταχύτερη του μ.ό. στην ΕΕ.

Ενισχύθηκαν σε ετήσια βάση οι επενδύσεις σε κατοικίες (2,0% του ΑΕΠ στο α' τρίμ. του 2023, από 1,7% στο σύνολο του 2022). Άνοδο κατέγραψαν επίσης οι επενδύσεις σε άλλες κατασκευές (3,7% του ΑΕΠ) και οι λοιπές επενδύσεις (8,8% του ΑΕΠ).

Πραγματικό τριμηνιαίο ΑΕΠ (ρυθμός μεταβολής γ-ο-γ)

Κατηγορίες επενδύσεων

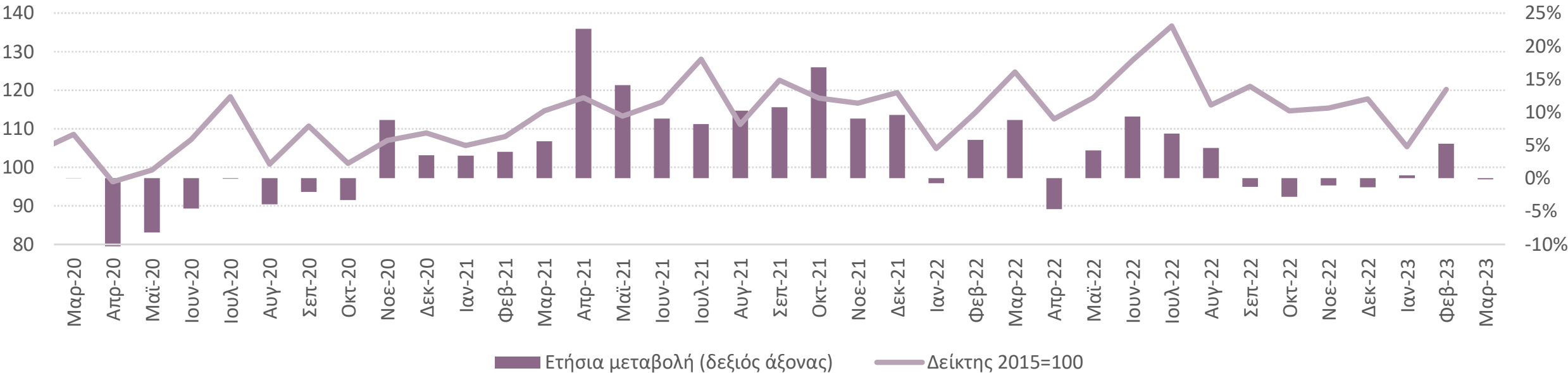

Πηγές: Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί και Eurostat, εποχικά διορθωμένα στοιχεία, σταθερές τιμές του 2015, έως 06/2023

* Οι άλλες κατασκευές περιλαμβάνουν τα δημόσια έργα, βιομηχανικά και εμπορικά κτίρια, ξενοδοχεία, κτήρια γραφείων και λοιπά μη οικιστικά κτήρια

Σχεδόν αμετάβλητη η βιομηχανική παραγωγή τον Μάρτιο (-0,2%) σε σχέση με ένα χρόνο νωρίτερα

Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής

Βελτίωση του δείκτη στα Ορυχεία-Λατομεία (13,7% αντί -15,5% το 2022), και στη Μεταποίηση (7,6% αντί 5,4% το 2022). Στους επιμέρους κλάδους αύξηση 4,2% στα Τρόφιμα (αντί 3,5% το 2022) και στα Φάρμακα (14,5% αντί 19,2%). Μείωση στα Βασικά Μέταλλα κατά 1,1% αντί αύξησης 4,5%.

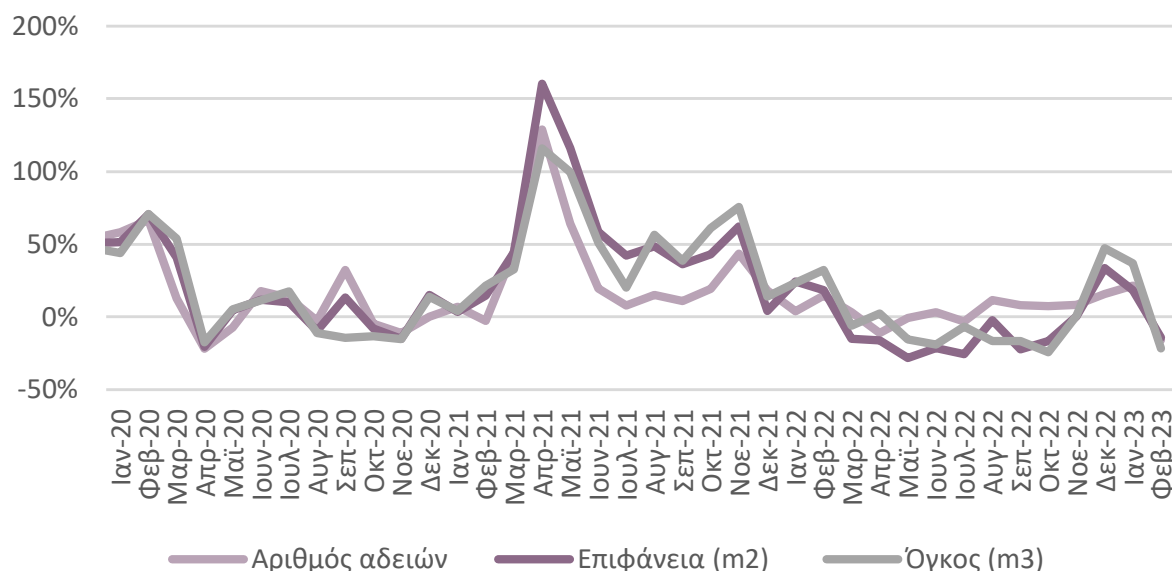
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Επιβράδυνση στην ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα τον Φεβρουάριο του 2023, σε σχέση το 2022. Μείωση στις πωλήσεις στο λιανεμπόριο.

Μείωση 15,8% στις νέες άδειες τον Φεβρουάριο του 2023. Αντίστοιχη τάση στην επιφάνεια (-14,2%) και στον όγκο (-21,7%) των νέων κτισμάτων.

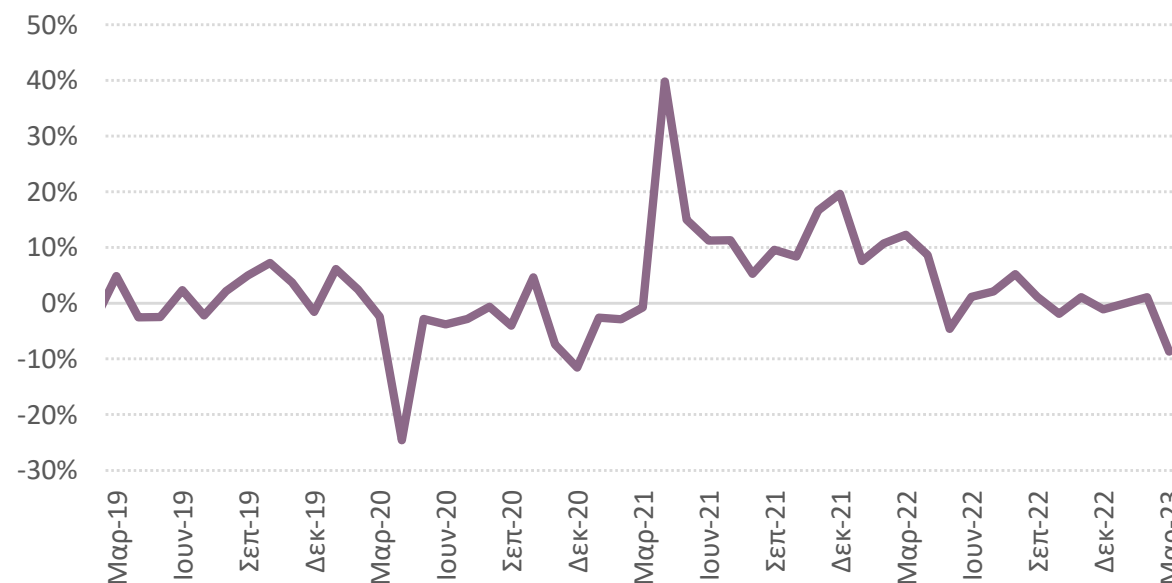
Σημαντική μείωση στον όγκο πωλήσεων τον Μάρτιο του 2023 (-8,7%) σε σχέση με αύξηση 12,3% τον Μάρτιο του 2022. Μείωση κατά 7,6% σε μηνιαία βάση.

Ετήσια μεταβολή μεγεθών ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας (%)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

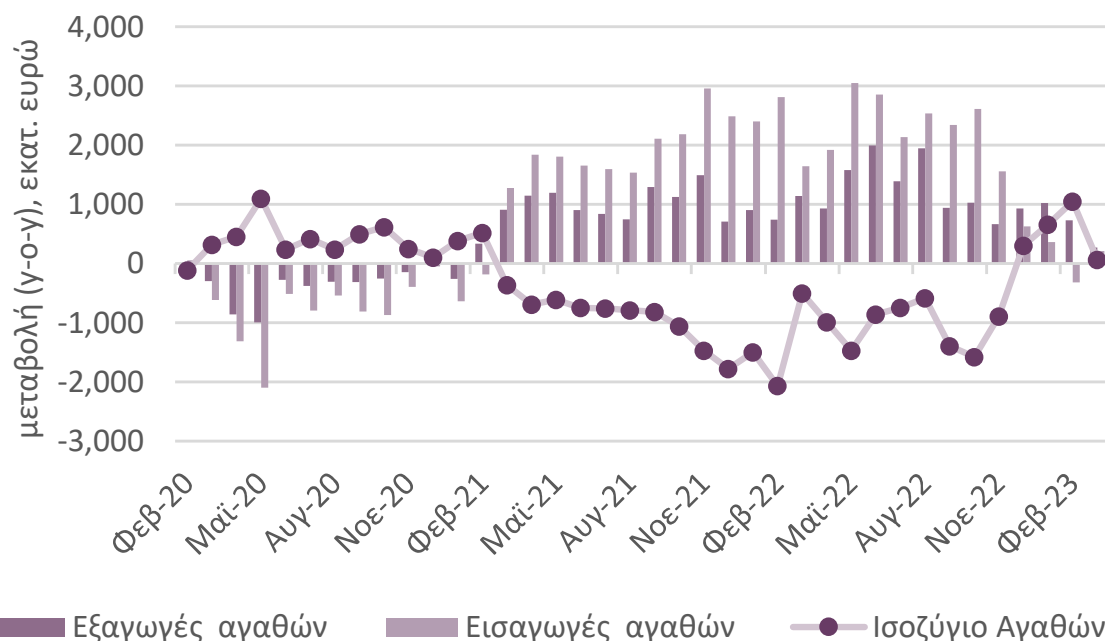
Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο (ετήσια % μεταβολή)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

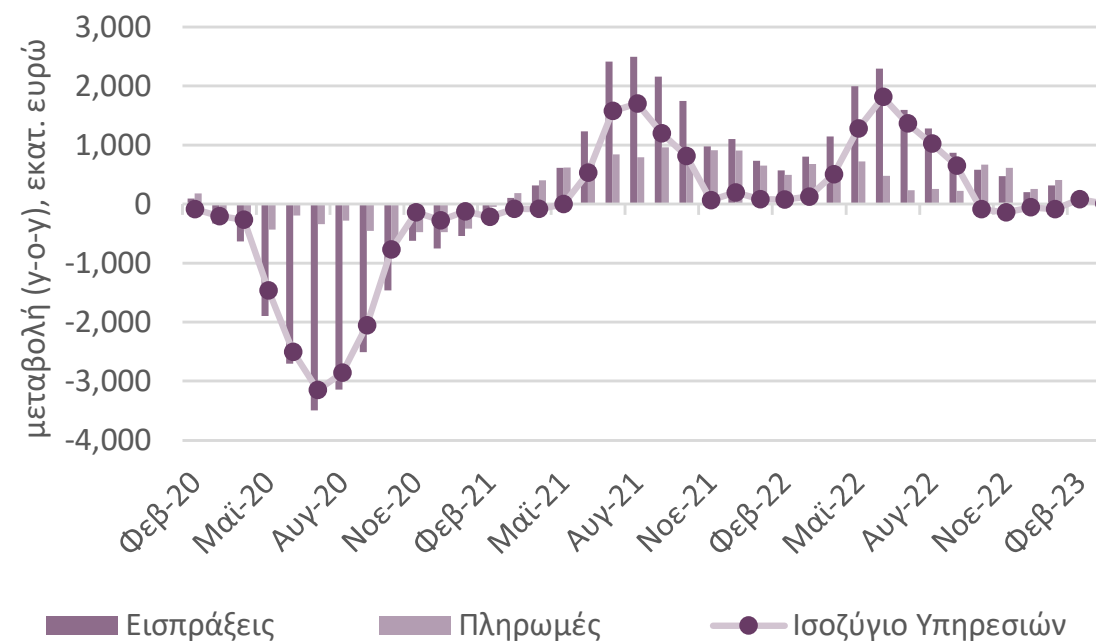
Διατήρηση του ελλείμματος στο ισοζύγιο αγαθών και του πλεονάσματος στο ισοζύγιο υπηρεσιών στα ίδια επίπεδα περίπου με πέρυσι (Μάρτιος)

Ισοζύγιο Αγαθών

Στα €2,6 δισεκ. το έλλειμμα **ισοζυγίου αγαθών**, έναντι €2,7 δισεκ. το 2022, με αύξηση εξαγωγών (€274 εκ.) και εισαγωγών (€208 εκ.). Σημαντική αύξηση εξαγωγών λοιπών αγαθών κατά €426 εκ. και μείωση εξαγωγών καυσίμων κατά €161 εκ.

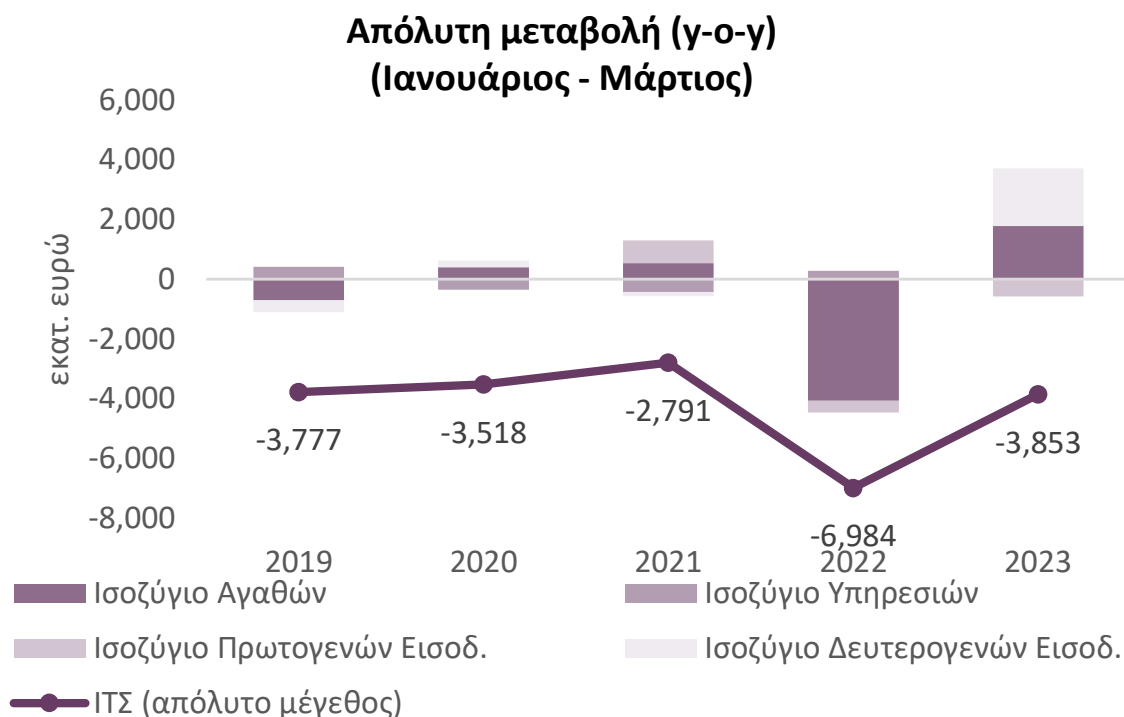
Ισοζύγιο Υπηρεσιών

Το πλεόνασμα στο **ισοζύγιο υπηρεσιών** σταθεροποιήθηκε στα €400 εκ. περίπου, με μικρή ισόποση αύξηση εισπράξεων (€56 εκ.) και πληρωμών (€53 εκ.). Αύξηση των εισπράξεων από τουρισμό και λοιπές υπηρεσίες, με μείωση για δεύτερο συνεχή μήνα των μεταφορικών εισπράξεων.

Στα €3,9 δισεκ. το έλλειμμα του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) στο πρώτο τρίμηνο του έτους, έναντι €7,0 δισεκ. το 2022.

Σημαντική βελτίωση του ελλείματος στο ισοζύγιο αγαθών και επέκταση του πλεονάσματος του ισοζυγίου δευτερογενών εισοδημάτων, με επιβάρυνση στο ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων.

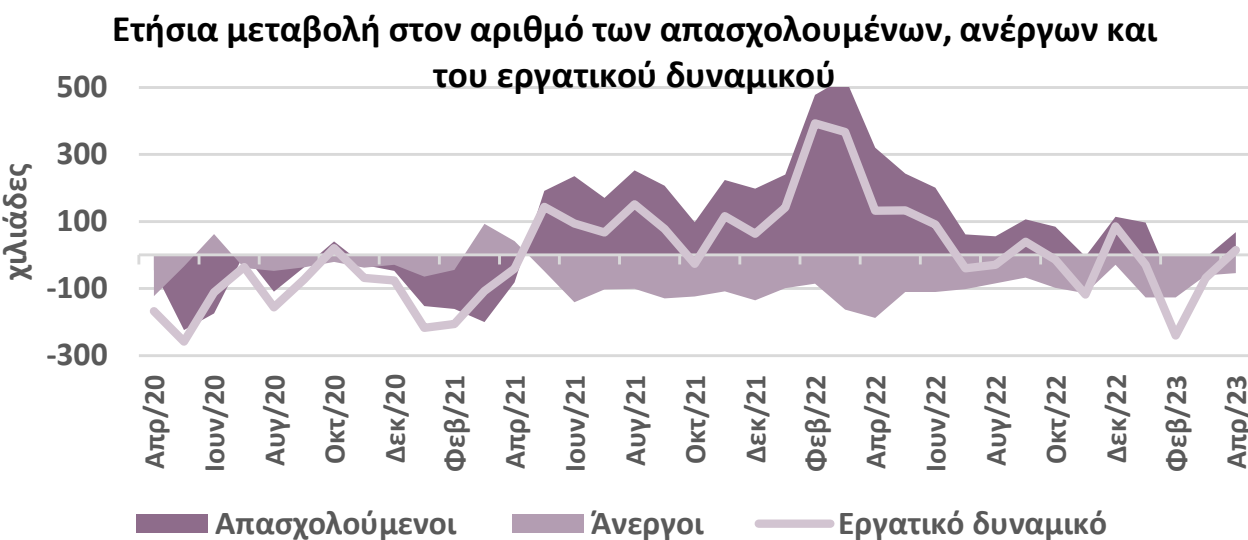
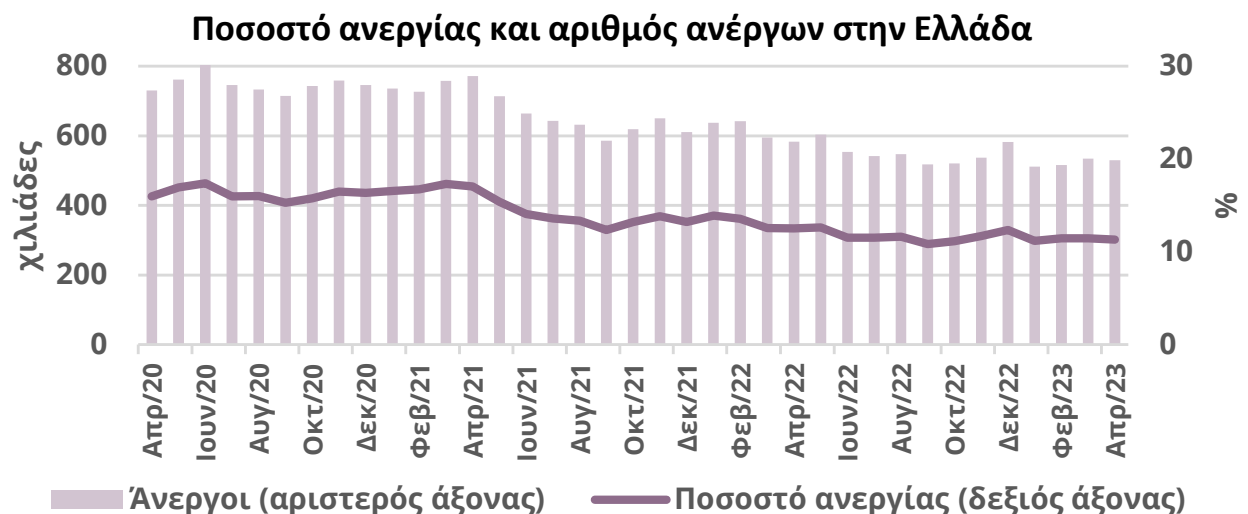
Μάρτιος 2023: Στα €2,4 δισεκ. το έλλειμμα στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών τον Μάρτιο, έναντι €2,5 δισεκ. το 2022.

Ιανουάριος - Μάρτιος 2023:

- Σημαντική βελτίωση του ελλείματος του ισοζυγίου αγαθών που διαμορφώθηκε στα €7,4 δισεκ., με αύξηση εξαγωγών κατά €2,0 δισεκ. και εισαγωγών κατά €253 εκ. Οι εξαγωγές καυσίμων αυξήθηκαν κατά 31%, με μικρή τόνωση των εισαγωγών κατά 2,1%.
- Το πλεόνασμα στο ισοζύγιο υπηρεσιών διαμορφώθηκε στα €996 εκ., με αύξηση εισπράξεων κατά €495 εκ. και πληρωμών κατά €501 εκ. Οι τουριστικές εισπράξεις διαμορφώθηκαν στα €733 εκ., ενώ οι εισπράξεις από μεταφορές έφτασαν τα €5,0 δισεκ.
- Μείωση στο πλεόνασμα του ισοζυγίου πρωτογενών εισοδημάτων το οποίο διαμορφώθηκε στα €558 εκ., έναντι €1,1 δισεκ. το 2022
- Ενισχυμένο το ισοζύγιο δευτερογενών εισοδημάτων στα €2,0 δισεκ., λόγω της εκταμίευσης της δόσης από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) από τον Ιανουάριο με περαιτέρω ενίσχυση τον Μάρτιο.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 3/2023

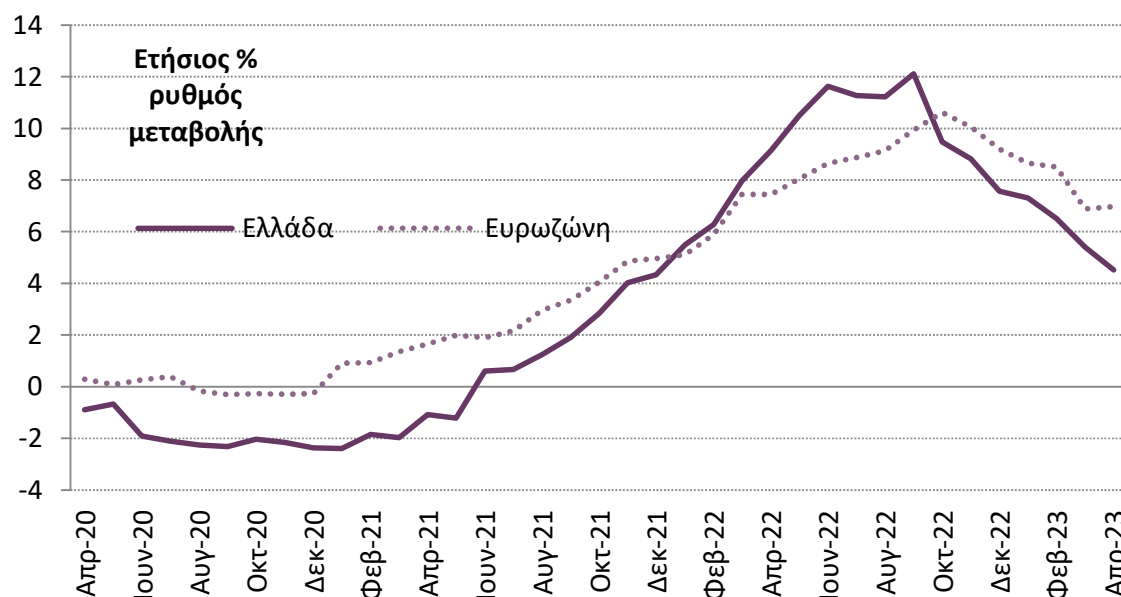
Παρόμοια με τον Μάρτιο, ήπια, ετήσια μείωση του ποσοστού ανεργίας τον Απρίλιο

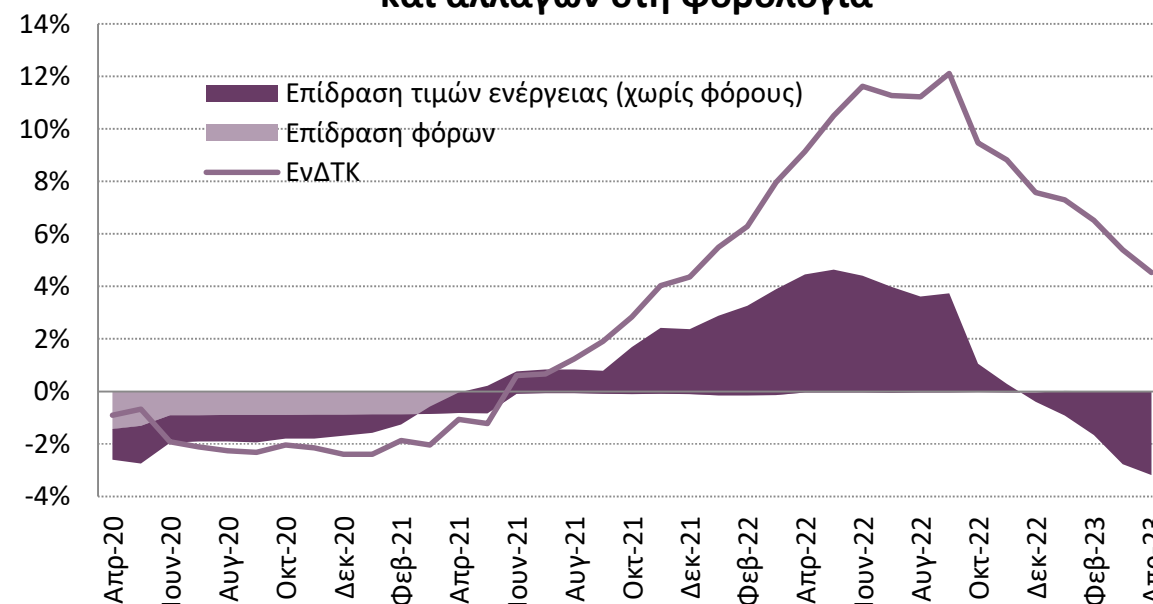
- Τον Απρίλιο του 2023 το μη εποχικά προσαρμοσμένο ποσοστό ανεργίας κατήλθε στο 11,3% από 12,5% ένα έτος νωρίτερα (-1,2 ποσοστιαίες μονάδες). Το εποχικά διορθωμένο ποσοστό ωστόσο κατέγραψε οριακή αύξηση σε 11,2%, από 11,1% τον Μάρτιο.
- Ο αριθμός των ανέργων την ίδια περίοδο περιορίστηκε κατά 54,0 χιλ. άτομα ή κατά 9,2% στους 529,8 χιλ. από τους 583,8 χιλ. ενώ ο αριθμός των απασχολούμενων αυξήθηκε στους 4.145,9 χιλ. από τους 4.077,4 χιλ. (+1,7% ή +68,5 χιλ.).
- Σαν αποτέλεσμα των παραπάνω μεταβολών το εργατικό δυναμικό αυξήθηκε κατά 0,3% ή κατά 14,6 χιλ. άτομα (στους 4.675,8 χιλ. από τους 4.661,2 χιλ.) ενώ ο αριθμός του μη ενεργού πληθυσμού μειώθηκε κατά 1,4% ή κατά 45,1 χιλ. άτομα (στα 3.130,5 χιλ. από τα 3.175,5 χιλ.).
- Με βάση τα στοιχεία του ΕΡΓΑΝΗ, τον Απρίλιο του 2023 το ισοζύγιο προσλήψεων-αποχωρήσεων ήταν θετικό κατά 123,1 χιλ. άτομα (309,3 χιλ. προσλήψεις και 186,2 χιλ. αποχωρήσεις) αλλά οριακά χαμηλότερο (-1,0% ή -1,3 χιλ.) συγκριτικά με το αντίστοιχο ισοζύγιο του Απριλίου 2022 (+124,3 χιλ., με 297,9 χιλ. προσλήψεις και 173,6 χιλ. αποχωρήσεις).

Νέα υποχώρηση του πληθωρισμού τον Απρίλιο, οριακή άνοδος στην Ευρωζώνη

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ)

ΕνΔΤΚ στην Ελλάδα και επίδραση τιμών ενεργειακών προϊόντων και αλλαγών στη φορολογία

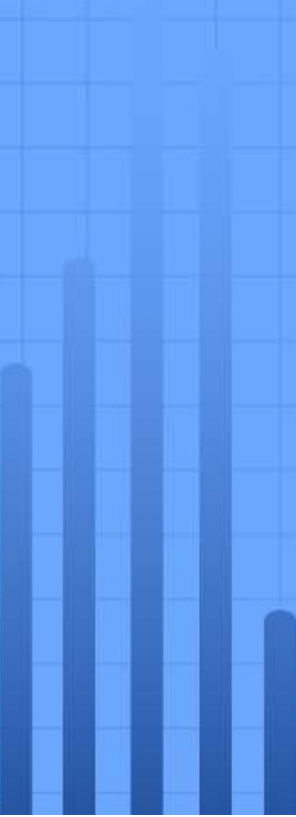
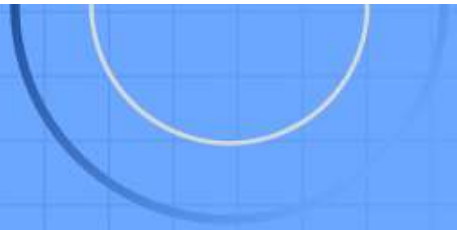

Ελλάδα: Εναρμονισμένος πληθωρισμός 4,5% τον Απρίλιο, από 5,4% τον Μάρτιο. Νέα αποκλιμάκωση του πληθωρισμού λόγω της ισχυρότερης αρνητικής επίδρασης των ενεργειακών αγαθών (-3,2%). Παραμένει μηδενική η επίδραση των έμμεσων φόρων. Ηπιότερη η θετική επίδραση των λοιπών αγαθών (7,7%).

Για τον **Μάιο** ο ρυθμός μεταβολής ΕνΔΤΚ, στο 4,1%.

Ευρωζώνη: Ηπιότερος ο πληθωρισμός τον Απρίλιο, στο 7,0%. Τον Μάιο ο ρυθμός μεταβολής του ΕνΔΤΚ στο 6,1%.

5. Δημοσιονομικά

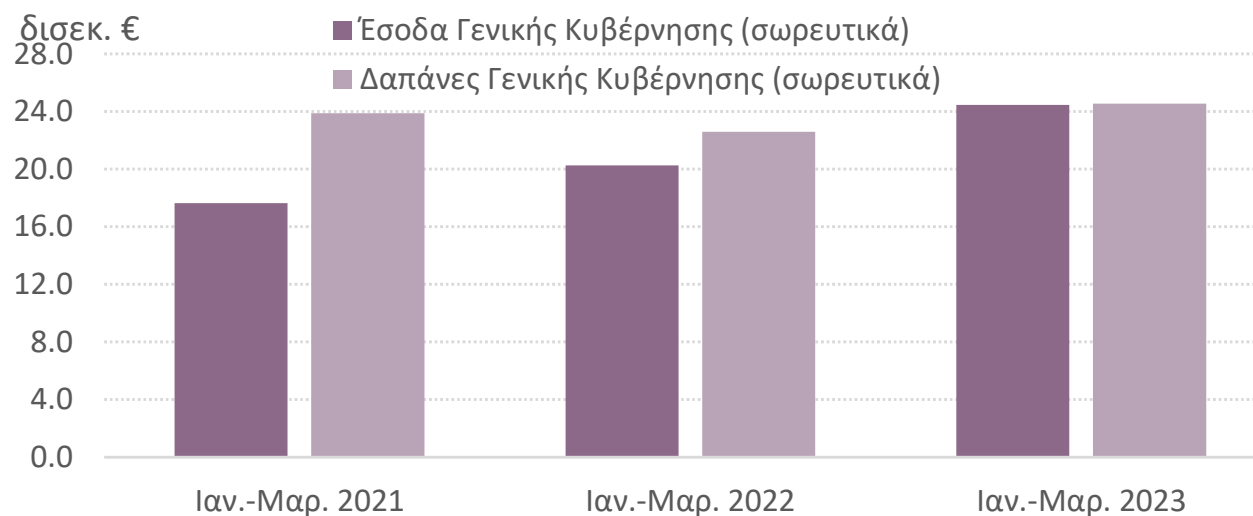
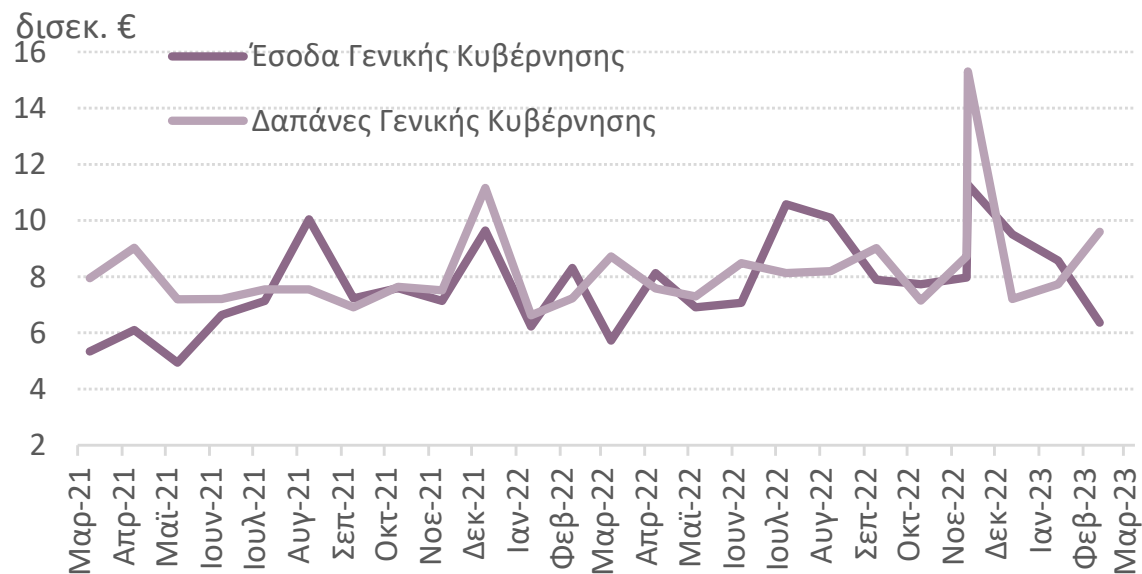
Δημοσιονομικά - Σύνοψη

- **Οριακή βελτίωση των δημοσίων οικονομικών τον Μάρτιο** σε σχέση με ένα έτος πριν, παρά την μεγαλύτερη (σε απόλυτους όρους) αύξηση των δαπανών σε σχέση με τα έσοδα, λόγω αύξησης των τόκων καταβληθέντων. Η **αύξηση των εσόδων (+11,1%)** προήλθε κυρίως από την αύξηση στις τρέχουσες μεταβιβάσεις εισπραχθείσες και στις κεφαλαιακές μεταβιβάσεις εισπραχθείσες. Η **αύξηση στις δαπάνες (+10,0%)** επήλθε κυρίως από την αύξηση στις κοινωνικές παροχές και στους τόκους καταβληθέντες. Σημαντική μείωση στις αγορές μη χρημ/κών παγίων.
- Στο τρίμηνο **Ιανουαρίου-Μαρτίου του 2023**, τα **έσοδα** ήταν €4,18 δισεκ. περισσότερα σε σχέση με πέρυσι, με αύξηση στις περισσότερες υποκατηγορίες, ειδικά στις εισπράξεις κεφαλαιακών μεταβιβάσεων (+€2,47 δισεκ.). Οι **δαπάνες** είναι αυξημένες κατά €1,96 δισεκ. σε σχέση με πέρυσι, με αύξηση στις περισσότερες υποκατηγορίες. Μεγάλη μείωση στις αγορές μη χρημ/κών παγίων.
- **Πρωτογενές πλεόνασμα** Γενικής Κυβέρνησης στην περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου (σε ταμειακή βάση) €2,57 δισεκ., έναντι ελλείμματος €247 εκατ. πριν ένα χρόνο.
- Η μέση **απόδοση των ελληνικών 10-ετών ομολόγων** μειώθηκε οριακά τον Απρίλιο, σε 4,2%, με το spread έναντι των αντίστοιχων Γερμανικών να μειώνεται στις 186 από 191 μ.β.

Ετήσια αύξηση δημοσίων εσόδων και δαπανών τον Μάρτιο

Αύξηση των εσόδων κατά 11,1%, από αύξηση 3,1% τον Φεβρουάριο. Αύξηση των δαπανών τον Μάρτιο κατά 10,0%, από +7,0% ένα μήνα πριν.

Έσοδα - Δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης*

Αυξημένα **έσοδα** τον Μάρτιο σε σχέση με πέρυσι κατά €635 εκατ., κυρίως λόγω της αύξησης στις τρέχουσες μεταβιβάσεις εισπραχθείσες (+€630 εκατ.) και στις κεφαλαιακές μεταβιβάσεις εισπραχθείσες (+€163 εκατ.).

Οι **δαπάνες** αυξήθηκαν σε ετήσια βάση κατά €875 εκατ., με αύξηση στις περισσότερες υποκατηγορίες, ειδικά στις κοινωνικές παροχές (+€896 εκατ.) και στους τόκους καταβληθέντες (+€473 εκατ.). Σημαντική μείωση στις αγορές μη χρημ/κών παγίων (-€981 εκατ.).

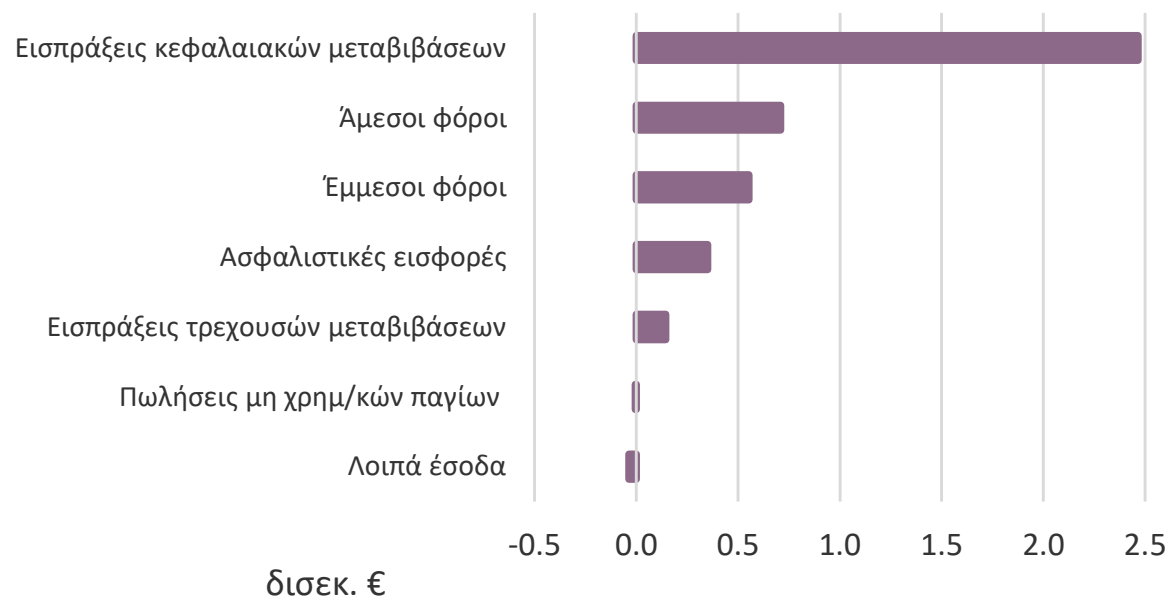
Στο **τρίμηνο** τα έσοδα ήταν €4,18 δισεκ. περισσότερα (+20,7%) από πέρυσι ενώ οι δαπάνες ήταν περισσότερες κατά €1,96 δισεκ. (+8,7%).

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, έως 03/2023 * Σε ταμειακή και ενοποιημένη βάση. Η Γενική Κυβέρνηση περιλαμβάνει τον Κρατικό Προϋπολογισμό, την Κεντρική Κυβέρνηση (ΔΕΚΟ, λοιπά νομικά πρόσωπα Δημοσίου, Νοσοκομεία), τους προϋπολογισμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και των Ασφαλιστικών Ταμείων (ΟΚΑ)

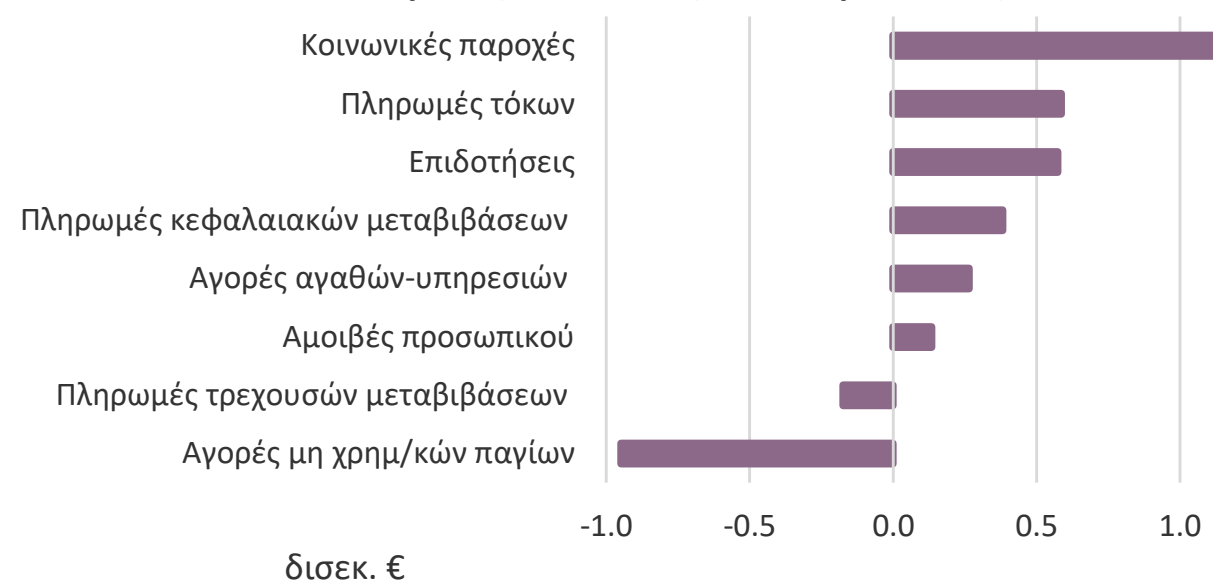
Οριακό έλλειμμα στο τρίμηνο, από μεγαλύτερο έλλειμμα πέρυσι. Βελτίωση λόγω μεγαλύτερης αύξησης εσόδων (ειδικά εισπράξεων κεφαλαιακών μεταβιβάσεων) σε σχέση με τις δαπάνες

Κατηγορίες δημοσίων εσόδων – δαπανών

Μεταβολές εσόδων (Ιαν.-Μαρ. '23-'22)

Μεταβολές δαπανών (Ιαν.-Μαρ. '23-'22)

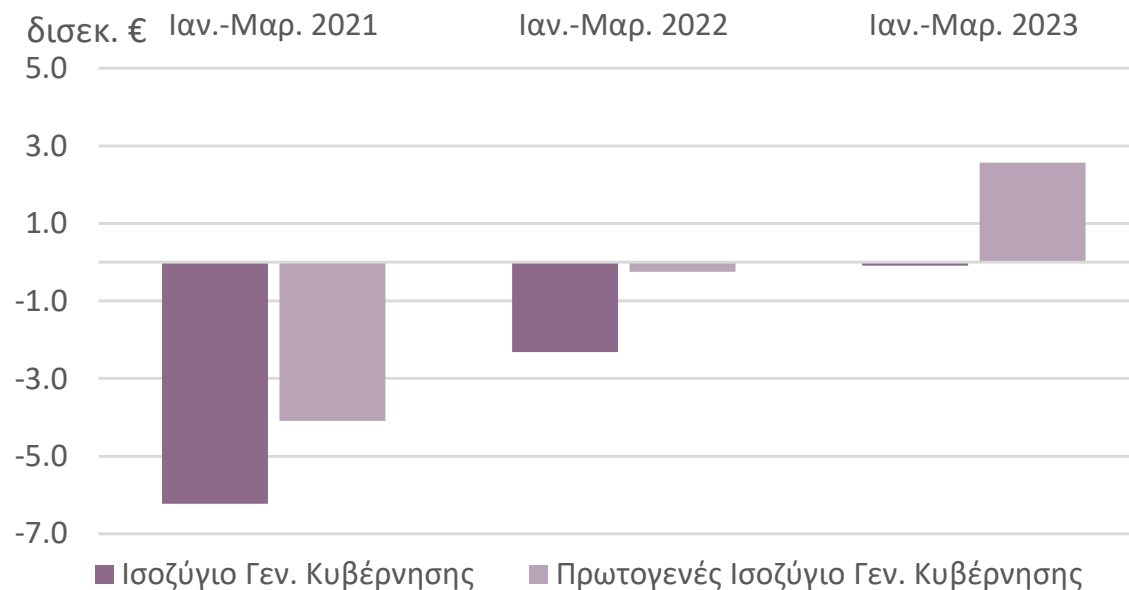
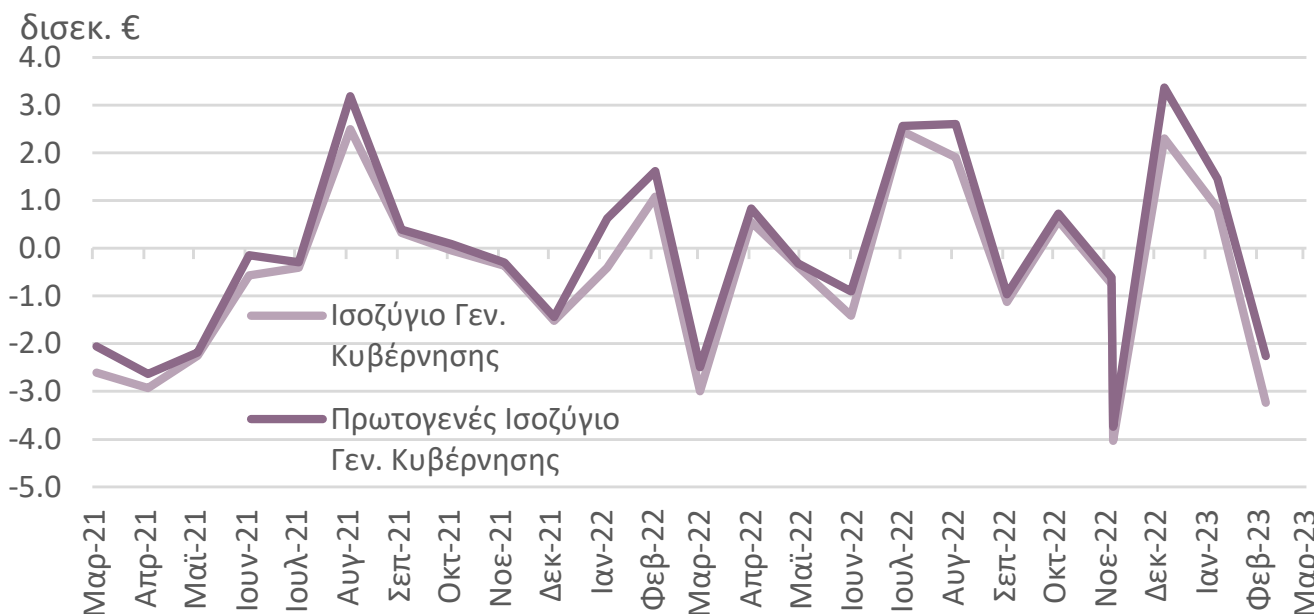
Αύξηση εσόδων στο τρίμηνο Ιανουαρίου-Μαρτίου σε σχέση με πέρυσι κατά €4,18 δισεκ., με αύξηση στις περισσότερες υποκατηγορίες, ειδικά στις εισπράξεις κεφαλαιακών μεταβιβάσεων (+€2,47 δισεκ.).

Αύξηση δαπανών κατά €1,96 δισεκ. σε σχέση με πέρυσι, με αύξηση στις περισσότερες υποκατηγορίες. Σημαντική μείωση στις αγορές μη χρημ/κών παγίων (-€949 εκατ.)

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, έως 03/2023

Οριακή βελτίωση του πρωτογενούς ισοζυγίου τον Μάρτιο, από μεγαλύτερο έλλειμμα πέρυσι τον ίδιο μήνα.

Ισοζύγιο-Πρωτογενές ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης*

Έλλειμμα πρωτογενούς δημοσιονομικού ισοζυγίου τον Μάρτιο ύψους €2,26 δισεκ., έναντι ελλείματος €2,49 δισεκ. πριν ένα χρόνο.
 Η βελτίωση προήλθε από την αύξηση στους τόκους καταβληθέντες (+€473 εκατ.)

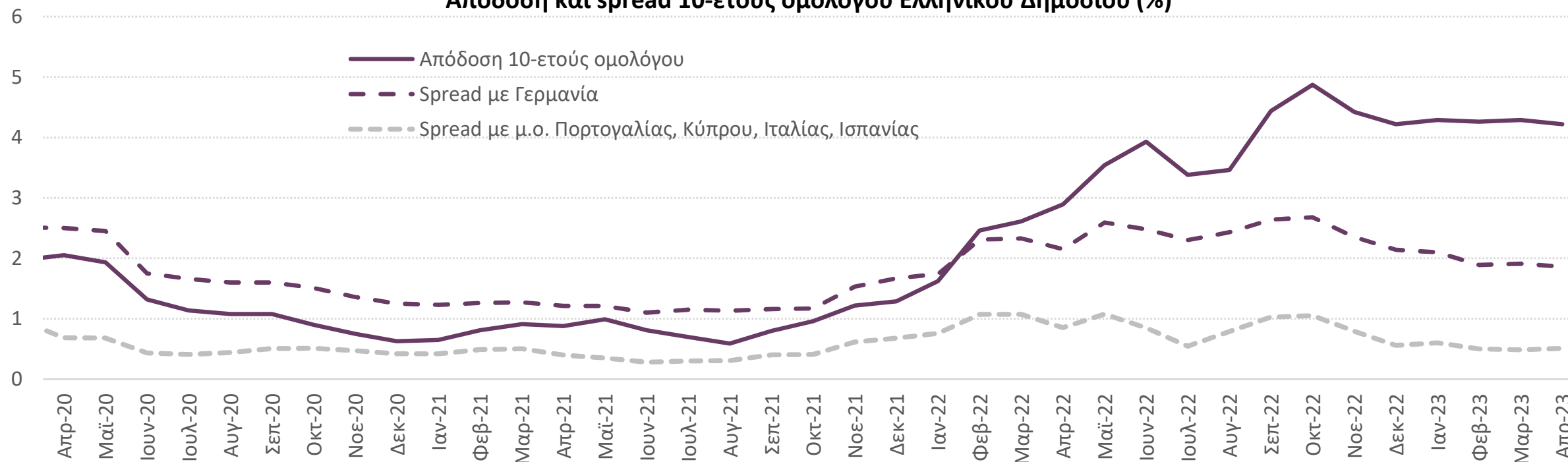
Επιδείνωση Ισοζυγίου Γενικής Κυβέρνησης τον Μάρτιο σε σχέση με πριν ένα έτος κατά €240 εκατ., σε έλλειμμα €3,23 δισεκ.

Στην περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου, πρωτογενές πλεόνασμα €2,57 δισεκ., έναντι ελλείματος €247 εκατ. πριν ένα χρόνο.

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, έως 03/2023 * Σε ταμειακή και ενοποιημένη βάση. Το Ισοζύγιο Γεν. Κυβέρνησης προκύπτει από τη διαφορά εσόδων-δαπανών της. Το Πρωτογενές Ισοζύγιο Γεν. Κυβέρνησης προκύπτει αφαιρώντας τις πληρωμές τόκων από το ισοζύγιο της.

Η απόδοση των ελληνικών ομολόγων υποχώρησε οριακά τον Απρίλιο...

Απόδοση και spread 10-ετούς ομολόγου Ελληνικού Δημοσίου (%)

... με μέσο επιτόκιο 4,2% για το 10-ετές ομόλογο,

ενώ το μέσο spread έναντι του αντίστοιχου γερμανικού μειώθηκε σε 186 από 191 μονάδες βάσης.

Πηγή: ΕΚΤ, έως 4/2023

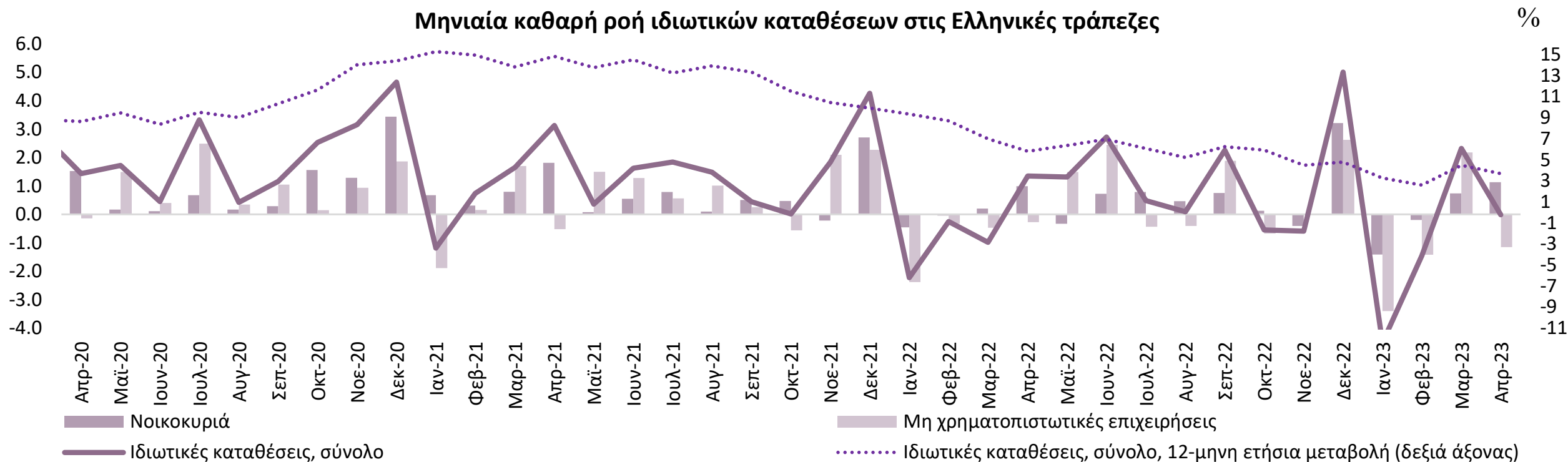
6. Τραπεζικά

Τραπεζικά - Σύνοψη

- Οι **ιδιωτικές καταθέσεις** κατέγραψαν στασιμότητα τον Απρίλιο, λόγω ανόδου κατά €1,1 δισεκ. των καταθέσεων των νοικοκυριών η οποία αντισταθμίστηκε από ισόποση πτώση των καταθέσεων των επιχειρήσεων.
- Οι Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις (ΜΧΕ) εκταμίευσαν €1,7 δισεκ. **νέα δάνεια τακτής λήξης** τον Απρίλιο, που αποτελεί ενισχυμένη ροή σε σχέση με €1,0 δισεκ. τον προηγούμενο μήνα.
- Οι **κλάδοι** της μεταποίησης, του εμπορίου και της ενέργειας απορρόφησαν μεγάλο ποσοστό των νέων δανείων τον Ιανουάριο. Η **καθαρή χρηματοδότηση των νοικοκυριών** συνέχισε να συρρικνώνεται.
- Τα **επιτόκια νέου δανεισμού** προς τις επιχειρήσεις σημείωσαν περαιτέρω άνοδο τον Απρίλιο, ωστόσο η απόκλισή τους από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης συρρικνώνεται. Τα επιτόκια νέας στεγαστικής πίστης επίσης αυξήθηκαν, με την απόκλισή τους από τον μ.ό. της Ευρωζώνης να διευρύνεται.
- Η **χρηματιστηριακή αγορά** μετοχών κατέγραψε ισχυρή άνοδο τον Μάιο, κατά 11,2%, καταγράφοντας έτσι το υψηλότερο επίπεδο από τον Μάιο του 2014, με τις τραπεζικές μετοχές να καταγράφουν άνοδο κατά 20,6%. Η μέση αξία συναλλαγών ενισχύθηκε σημαντικά μετά τις βουλευτικές εκλογές, σε ημερήσιο επίπεδο κοντά στα € 115 εκατ. κατά μέσο όρο τον Μάιο.

Οι τραπεζικές καταθέσεις των ιδιωτών σημείωσαν στασιμότητα τον Απρίλιο...

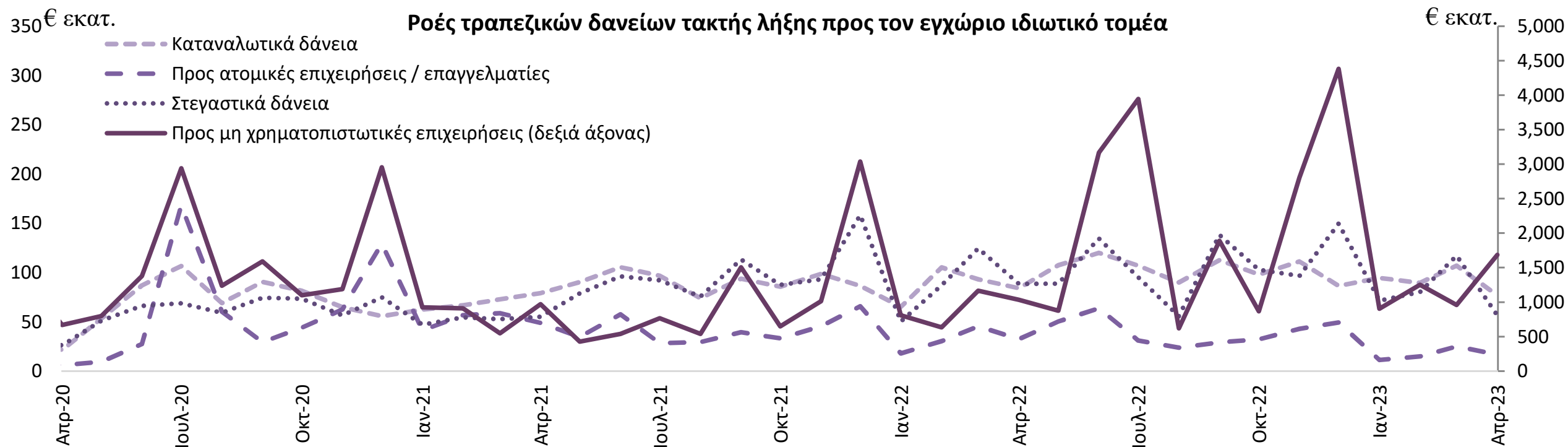
Μηνιαία καθαρή ροή ιδιωτικών καταθέσεων στις Ελληνικές τράπεζες

... λόγω αύξησης των καταθέσεων των νοικοκυριών κατά €1,1 δισεκ. η οποία αντισταθμίστηκε από ισόποση μείωση των καταθέσεων των επιχειρήσεων. Ο 12-μηνος ρυθμός ετήσιας αύξησης των ιδιωτικών καταθέσεων μειώθηκε σε 3,7%.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 4/2023

Οι Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις (ΜΧΕ) εκταμίευσαν €1,7 δισεκ. νέα δάνεια τακτής λήξης τον Απρίλιο...

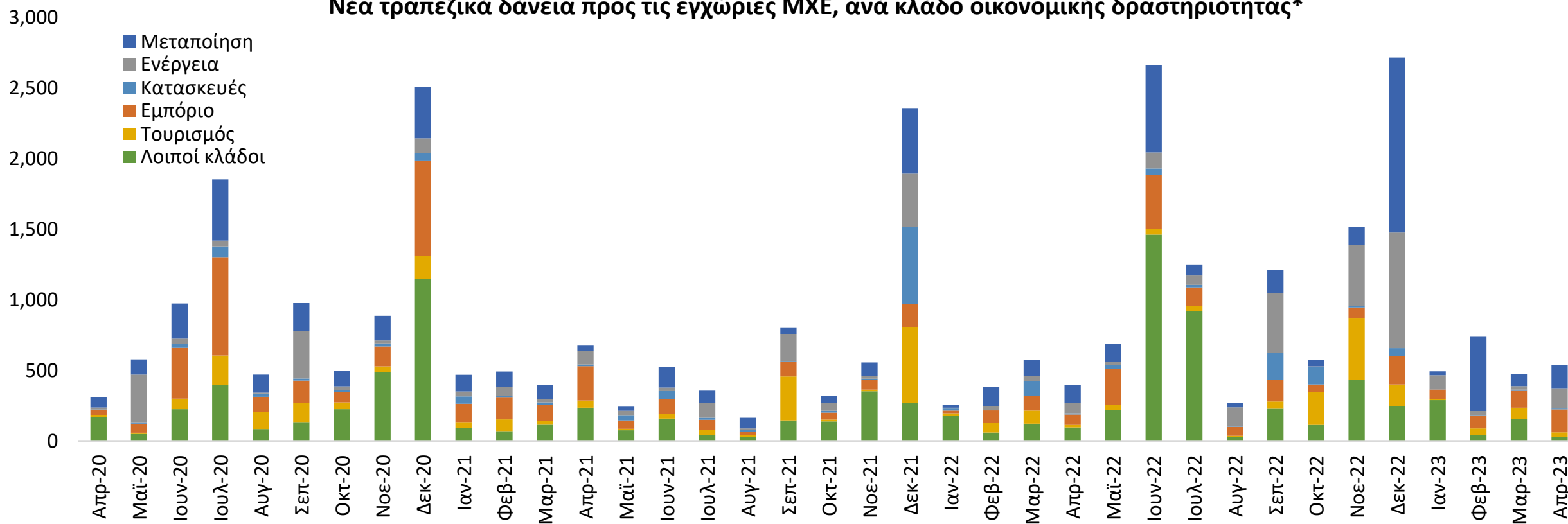

... σε σύγκριση με €1,0 δισεκ. τον προηγούμενο μήνα. Η καθαρή χρηματοδότηση των νοικοκυριών συνέχισε να συρρικνώνεται, με €133 εκατ. νέα δάνεια τον Απρίλιο.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 4/2023

Οι κλάδοι της μεταποίησης, του εμπορίου και της ενέργειας απορρόφησαν μεγάλο ποσοστό των νέων δανείων τον Απρίλιο

Νέα τραπεζικά δάνεια προς τις εγχώριες ΜΧΕ, ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας*

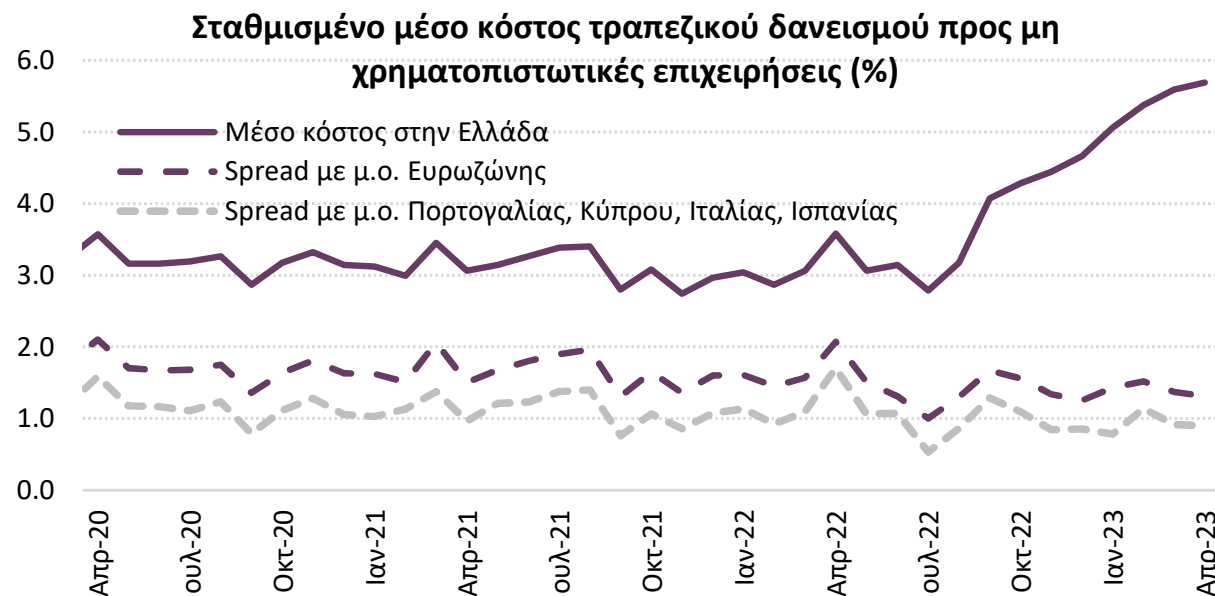

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 4/2023

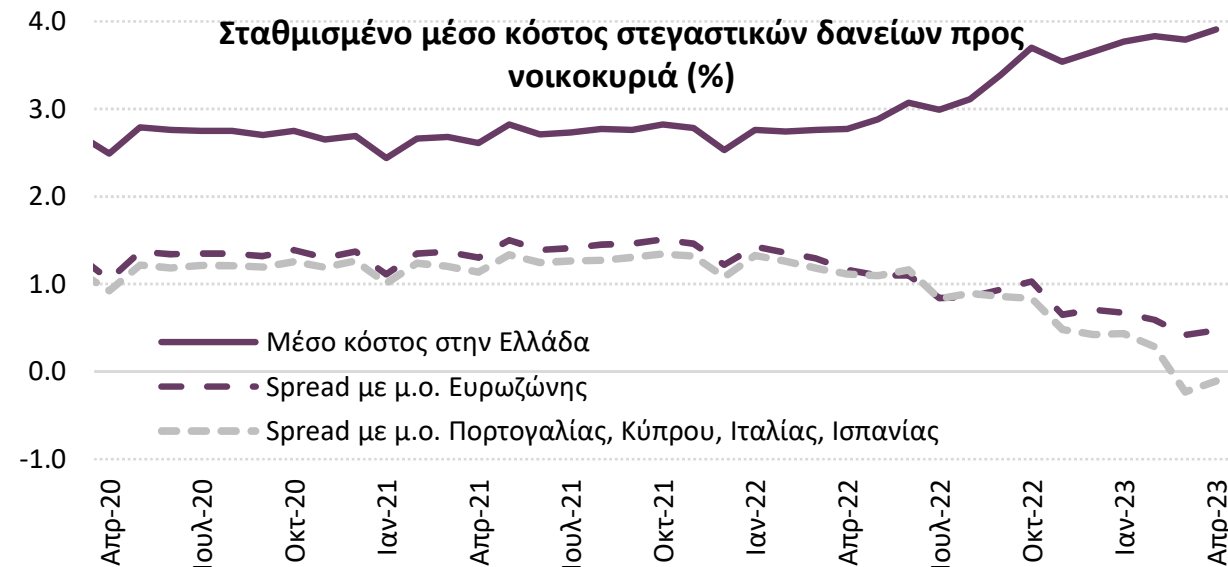
*Ως νέα δάνεια ορίζονται τα δάνεια σε όλα τα νομίσματα των οποίων η ημερομηνία σύμβασης ανήκει στον εκάστοτε μήνα αναφοράς. Τα ποσά νέων δανείων ανά κλάδο αποτυπώνουν συνολικές μηνιαίες εκταμιεύσεις που καταγράφονται στη βάση AnaCredit. Η AnaCredit είναι μια κοινή βάση αναλυτικών πιστωτικών δεδομένων στην Ευρωζώνη, που δημιουργήθηκε κατόπιν πρωτοβουλίας της ΕΚΤ. Τα δεδομένα αφορούν αποκλειστικά χορηγήσεις προς εγχώριες επιχειρήσεις.

Τα μέσα επιτόκια νέου δανεισμού αυξήθηκαν περαιτέρω για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά τον Απρίλιο

Το κόστος νέου δανεισμού των επιχειρήσεων αυξήθηκε σε 5,7%, για ένατο συνεχόμενο μήνα, με την απόκλιση ωστόσο από τον μ.ό. της Ευρωζώνης να μειώνεται σε 131 από 137 μ.β.

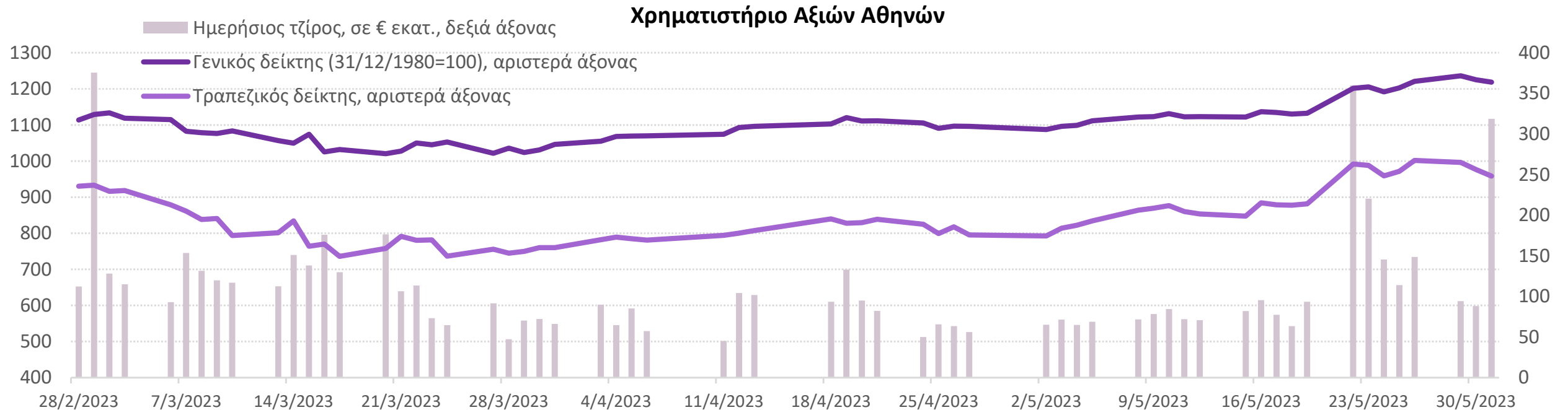

Το επιτόκιο νέων στεγαστικών δανείων προς τα νοικοκυριά κινήθηκε ανοδικά σε 3,9%, με την απόκλιση από τον μ.ό. της Ευρωζώνης να αυξάνεται στις 47 μ.β., από 42 μ.β.

Το μέσο κόστος νέου δανεισμού των επιχειρήσεων αποκλίνει από τον μ.ό. του «νότου» της Ευρωζώνης, κατά 90 μ.β.

Οι τιμές των μετοχών σημείωσαν ισχυρή άνοδο τον Μάιο, κατά 11,2%...

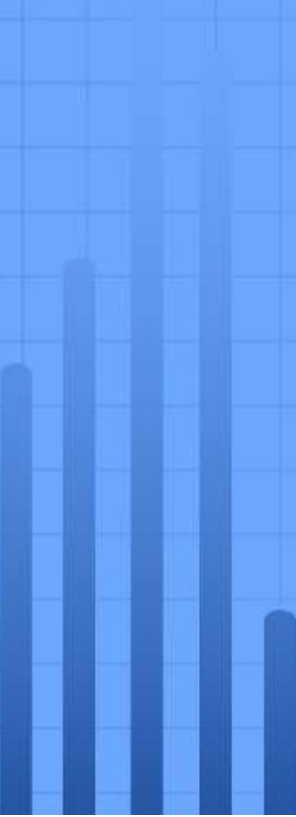

... με τον τραπεζικό δείκτη να σημειώνει ακόμα μεγαλύτερη άνοδο, κατά 20,6%.

Ο μέσος όγκος ημερησίων συναλλαγών ήταν ιδιαίτερα ενισχυμένος μετά τις βουλευτικές εκλογές, στα € 115,9 εκατ. τον Μάιο, από € 78,4 εκατ. τον Απρίλιο, υψηλότερα από τον μέσο όγκο ημερησίων συναλλαγών το 2022 στα €70,9 εκατ.

Πηγές: Capital.gr, Ot.gr, έως 5/2023

7. Ενέργεια

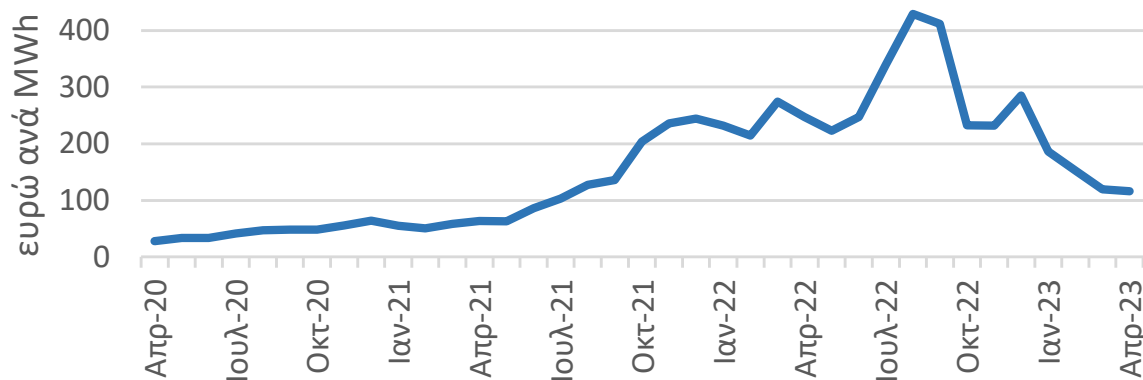
Ενέργεια - Σύνοψη

- Στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας τον Απρίλιο, η κατανάλωση μειώθηκε κατά 2,4% σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2022 ενώ, το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας στη χονδρεμπορική αγορά μειώθηκε 53,1% σε ετήσια βάση.
- Η εγκατεστημένη ισχύς των ΑΠΕ τον Δεκέμβριο σημείωσε αύξηση με προσθήκη 203 MW.
- Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ μειώθηκε τον Απρίλιο κατά 4,2% συγκριτικά με τον ίδιο μήνα του 2022 ενώ, το ενεργειακό ισοζύγιο ήταν εισαγωγικό.
- Η μέση τιμή δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ μειώθηκε τον Μάιο κατά 7,1%.

Μείωση στο κόστος ηλεκτρικής ενέργειας τον Απρίλιο. Μείωση της τιμής δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ τον Μάιο.

Το κόστος ηλεκτρικής ενέργειας στη χονδρεμπορική αγορά τον Απρίλιο μειώθηκε κατά 53,1% σε ετήσια βάση

Μεσοσταθμική τιμή αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα

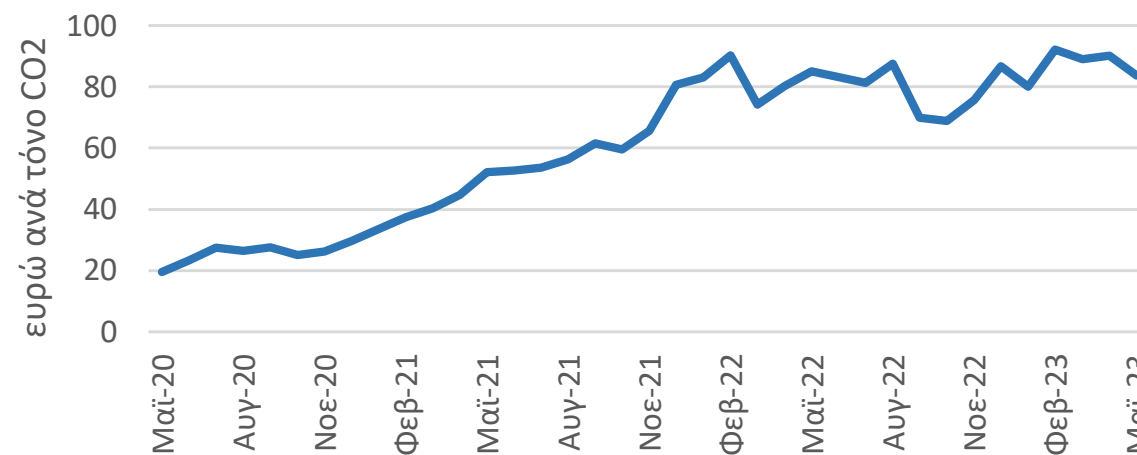

Η μεσοσταθμική τιμή αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (Οριακή Τιμή Συστήματος) διαμορφώθηκε τον Απρίλιο στα 116 €/MWh. Μειώθηκε κατά 3,1% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 04/2023

Η τιμή των δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ μειώθηκε τον Μάιο

Μέση τιμή δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ (EUA units)

Η μέση τιμή των δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ τον Μάιο διαμορφώθηκε στα 83,71 €/tCO₂. Μειώθηκε κατά 7,1% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα.

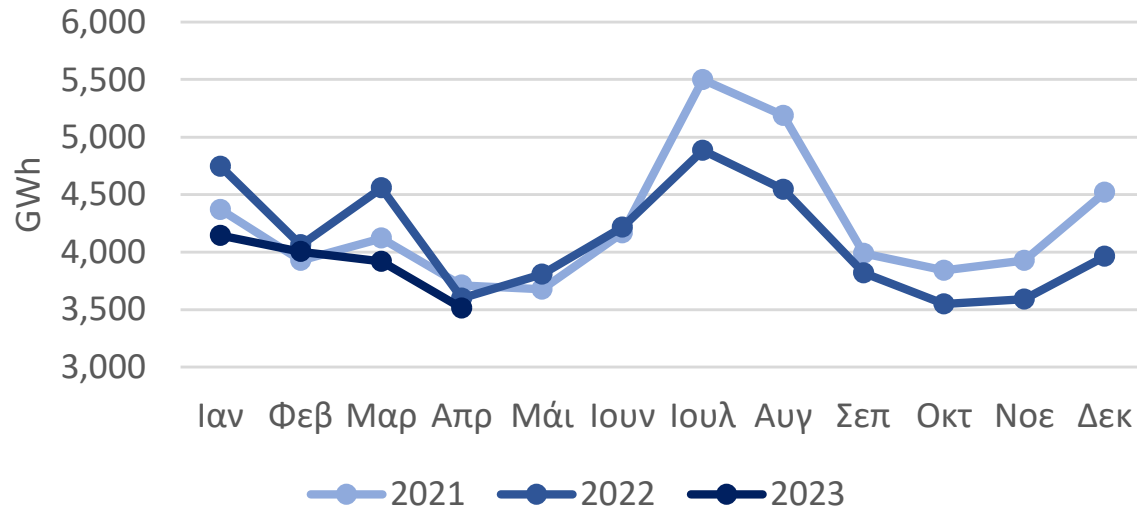
Πηγή: EEX - Emission Spot Primary Market Auction Report, έως 05/2023

Μείωση στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας τον Απρίλιο. Οι επενδύσεις σε ΑΠΕ διατήρησαν τον Δ τρίμηνο τον ανοδικό ρυθμό τους.

Η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα διαμορφώθηκε τον Απρίλιο στις 3.513 GWh. Μειώθηκε κατά 2,4% σε ετήσια βάση.

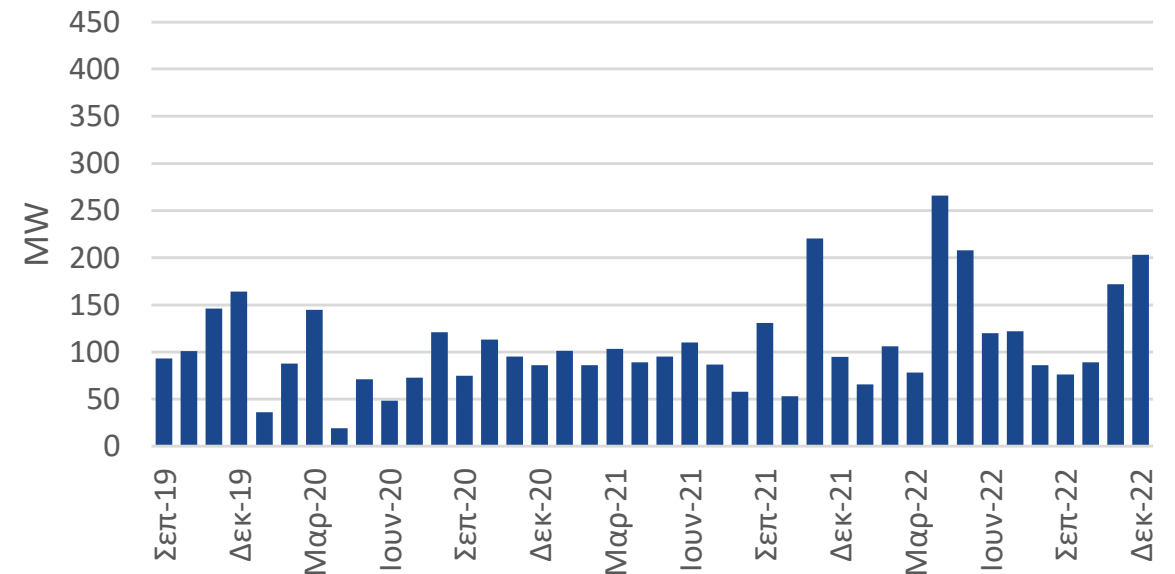
Η εγκατεστημένη ισχύς ΑΠΕ για ηλεκτροπαραγωγή αυξήθηκε τον Δεκέμβριο κατά 203 MW

Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 04/2023

Νέα εγκατεστημένη ισχύς ΑΠΕ

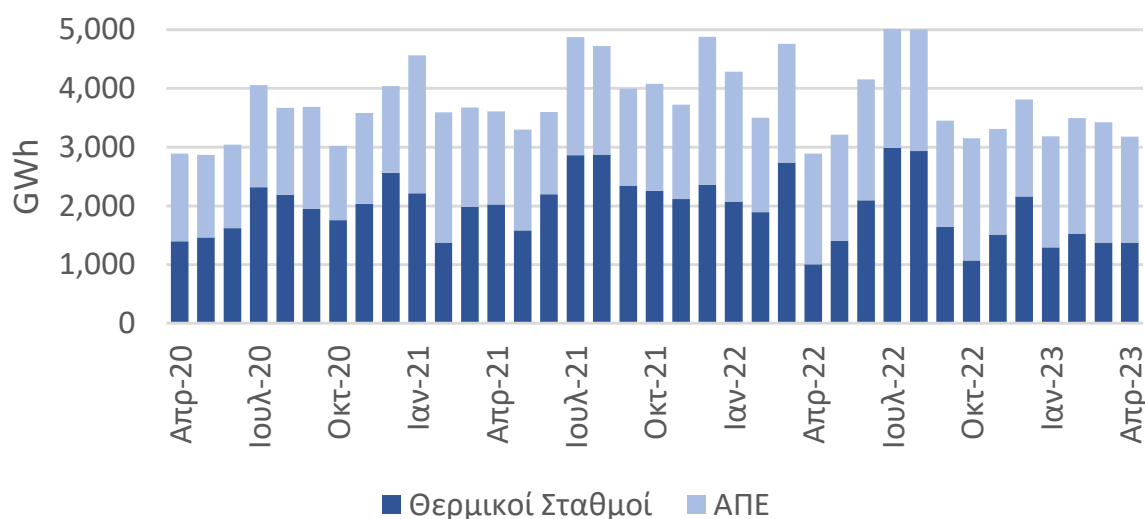
Πηγή: ΔΑΠΕΕΠ, έως 12/2022

Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από θερμικούς σταθμούς αυξήθηκε και από ΑΠΕ μειώθηκε τον Απρίλιο. Εισαγωγικό το ισοζύγιο ενέργειας.

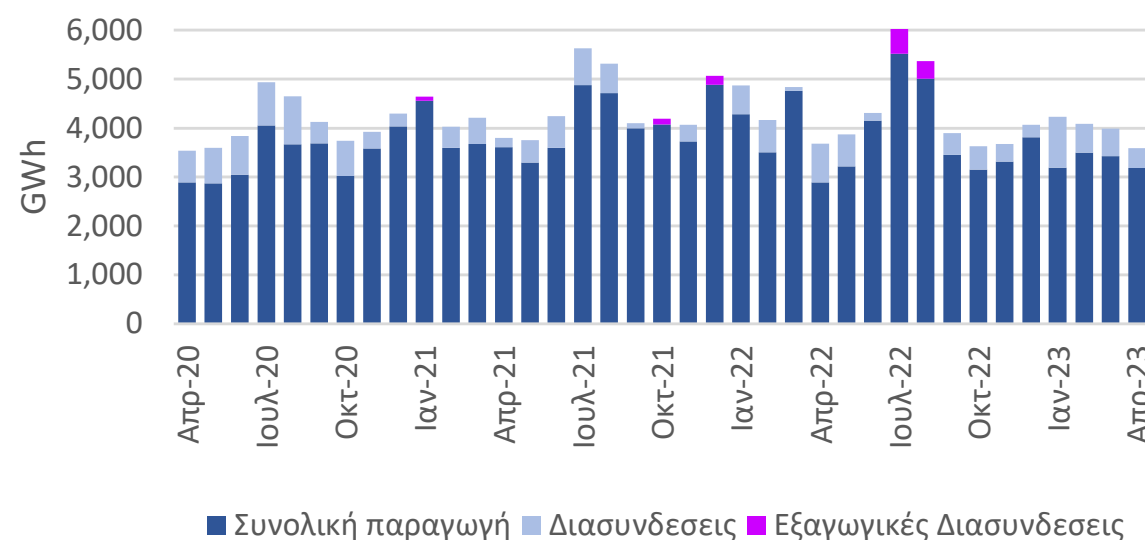
Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από θερμικούς σταθμούς στο διασυνδεδεμένο σύστημα τον Απρίλιο αυξήθηκε κατά 37,1% ενώ από ΑΠΕ μειώθηκε κατά 4,2% σε ετήσια βάση

Η συνολική εγχώρια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας τον Απρίλιο αυξήθηκε κατά 10%. Το ισοζύγιο διασυνδέσεων ήταν εισαγωγικό με μερίδιο 11,3% στη συνολική ζήτηση

Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από θερμικούς σταθμούς και ΑΠΕ* στο διασυνδεδεμένο σύστημα

Συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και ισοζύγιο διασυνδέσεων στο διασυνδεδεμένο σύστημα*

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 04/2023

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 04/2023

8. Ειδικό θέμα*

«Η συνεισφορά των ευρωπαϊκών πηγών άμεσης χρηματοδότησης στην οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας»

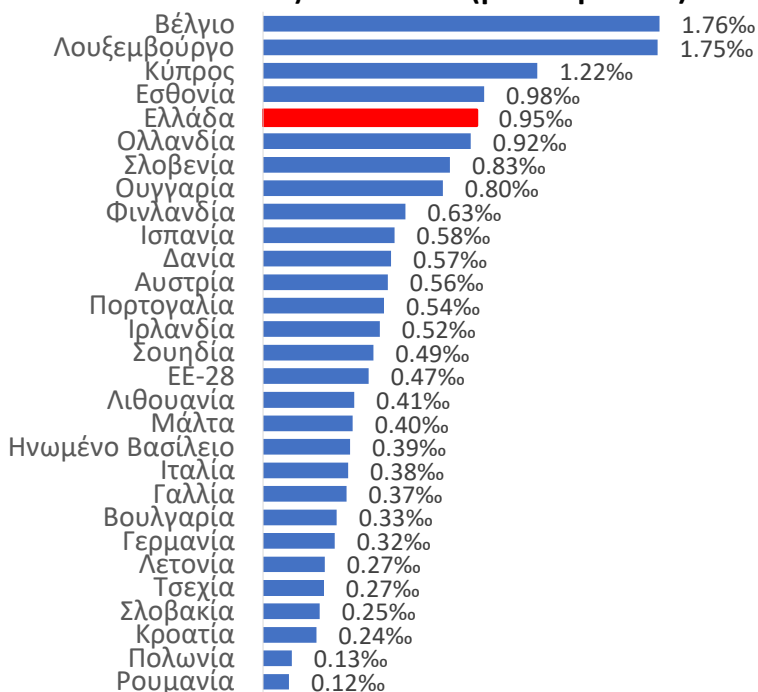
*Βασισμένο σε μελέτη των ΕΥ Ελλάδος & IOBE (2023) υπό την αιγίδα της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Ελλάδας στην ΕΕ

Σύνοψη μελέτης ΕΥ & IOBE (2023)

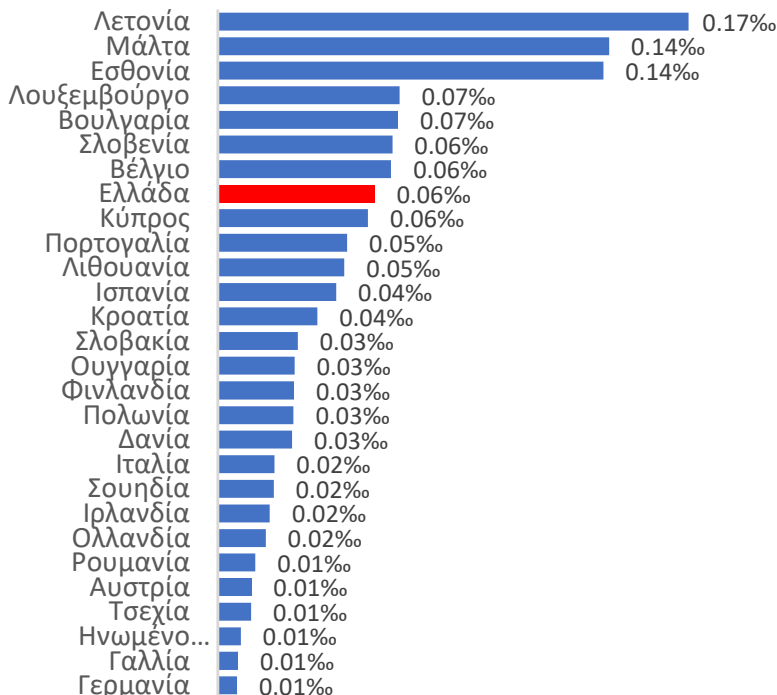
- Εξετάζεται η πορεία υλοποίησης τριών **ευρωπαϊκών προγραμμάτων άμεσης χρηματοδότησης** στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2014-2020. Το **πρόγραμμα Ορίζοντας 2020** αφορά στην προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας στην Ευρώπη (συνολικός ευρωπαϊκός προϋπολογισμός €80 δισ. κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020), το **πρόγραμμα LIFE** χρηματοδοτεί έργα για την υλοποίηση κοινοτικών πολιτικών και δράσεων για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή (συνολικός ευρωπαϊκός προϋπολογισμός περίπου €3,5 δισ. για το σύνολο της προγραμματικής περιόδου 2014-2020) και το **πρόγραμμα Erasmus+** που διέθεσε συνολικά περίπου €16,5 δισ. την περίοδο 2014-2020 στους τομείς εκπαίδευσης, κατάρτισης, ενίσχυσης της νεολαίας και του αθλητισμού.
- Αναλογικά με το **Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα (ΑΕΕ)**, η Ελλάδα κατατάσσεται στην 5η, 8η και 16η θέση στην ΕΕ, σε σχέση με την χρήση άμεσης χρηματοδότησης από τα προγράμματα Ορίζοντας, LIFE και Erasmus+ αντίστοιχα. Ωστόσο, το **μερίδιο χρήσης των ιδιωτικών επιχειρήσεων** είναι σχετικά χαμηλό στην Ελλάδα, ενώ παρατηρείται και υψηλή **συγκέντρωση** των χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων στην **περιφέρεια Αττικής**.
- Η οικονομετρική ανάλυση έδειξε ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις που έλαβαν χρηματοδότηση από το πρόγραμμα Ορίζοντας 2020 έχουν **υψηλότερο κύκλο εργασιών** και **περισσότερους εργαζόμενους**, σε σύγκριση με ανάλογες επιχειρήσεις που δεν έλαβαν χρηματοδότηση από το πρόγραμμα. Εκτιμάται ότι η χρηματοδότηση επιχειρήσεων μέσα από το πρόγραμμα Ορίζοντας 2020 υποστήριξε **2,3 χιλ. θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης** και δημιούργησε περίπου **€720 εκ. σε όρους ΑΕΠ** συνολικά την προγραμματική περίοδο 2014-2020.
- Εάν η Ελλάδα είχε απορροφήσει το **ίδιο ύψος πόρων** (αναλογικά με το μέγεθος της οικονομίας) από το πρόγραμμα Ορίζοντας 2020, **με την πρώτη χώρα** στην σχετική κατάταξη, η μέση επίδραση στο **ΑΕΠ** της χώρας θα είχε ανέλθει στα **€190 εκατ. ετησίως**, ενώ η επίδραση στην **απασχόληση** θα είχε ανέλθει σε περίπου **4,2 χιλ. θέσεις**.

Η άμεση χρηματοδότηση ελληνικών φορέων την περίοδο 2014-2020 από τα προγράμματα Ορίζοντας 2020, LIFE, Erasmus+ υπολογίζεται σε €1,7 δισ., €45 εκατ. και €212 εκατ. αντίστοιχα

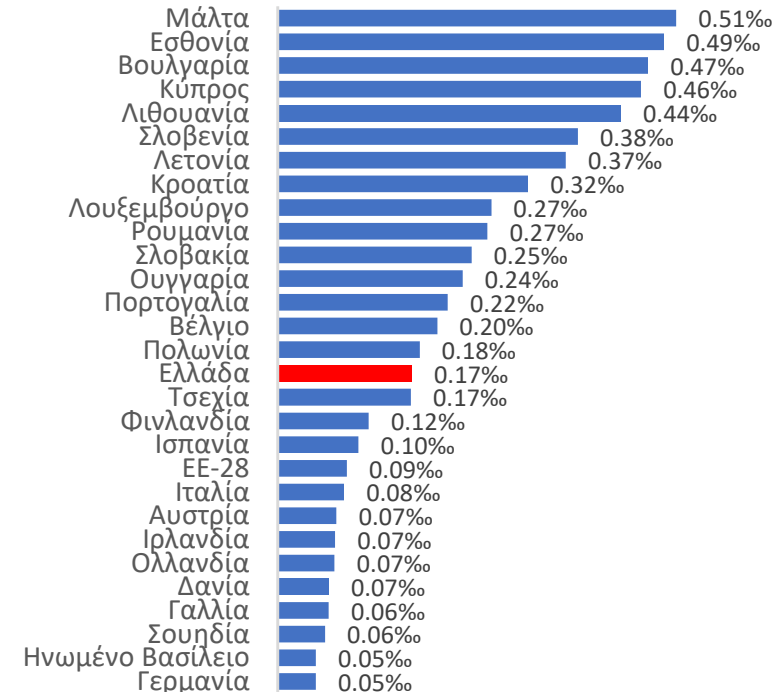
Ορίζοντας 2020
Ως % του ΑΕΕ (μ.ο. περιόδου)

Πρόγραμμα LIFE
Ως % του ΑΕΕ (μ.ο. περιόδου)

Πρόγραμμα Erasmus+
Ως % του ΑΕΕ (μ.ο. περιόδου)

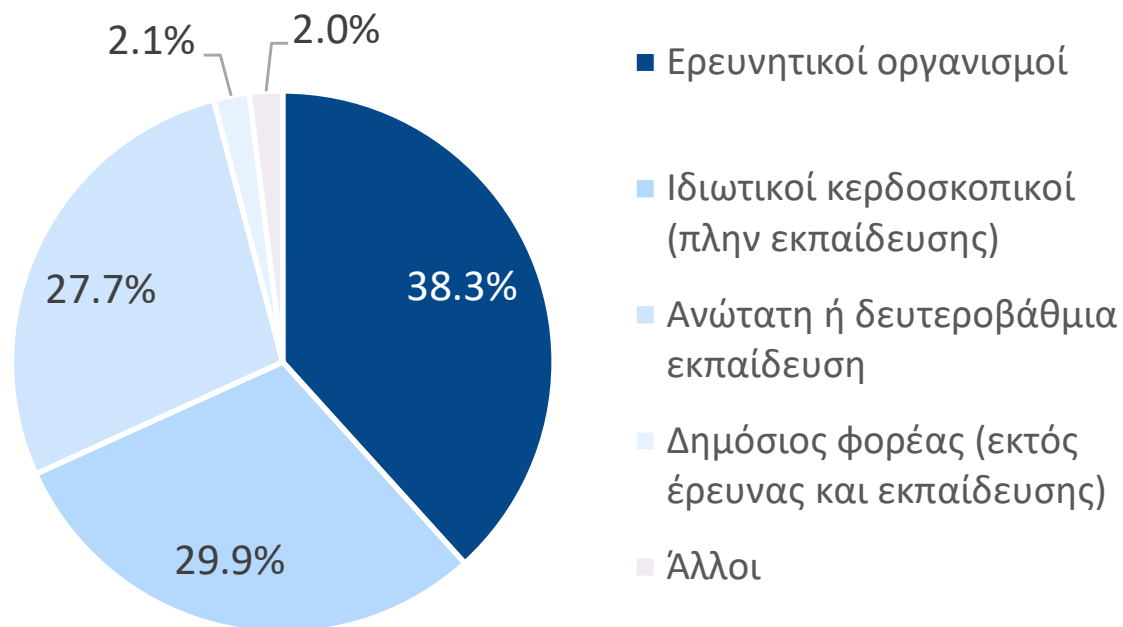
Σε σύγκριση με τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες, αναλογικά με το Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα (ΑΕΕ), η άμεση χρηματοδότηση προς την Ελλάδα βρίσκεται στην 5^η, 8^η και 16^η θέση της κατάταξης στα τρία προγράμματα αντίστοιχα.

Πηγή: στοιχεία Ορίζοντα 2020, LIFE programme 2014-2020 data hub, στοιχεία προγράμματος Erasmus+, Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

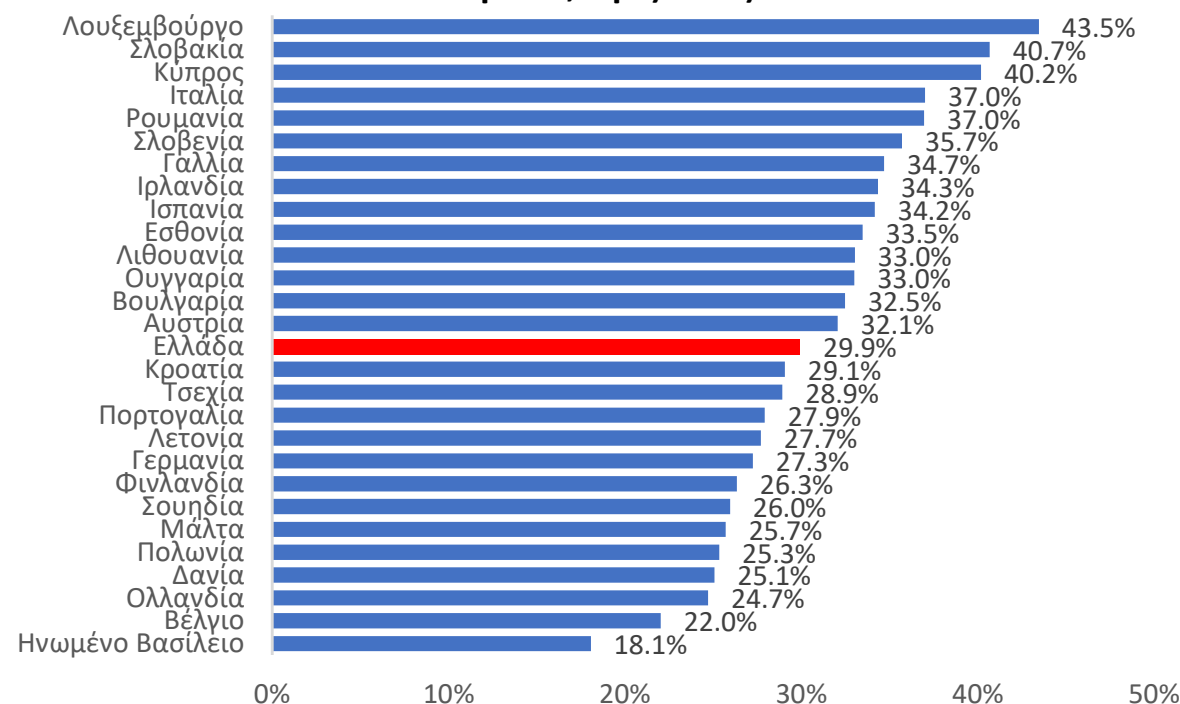
Ανάλυση: ΕΥ & ΙΟΒΕ (2023)

Στο πρόγραμμα Ορίζοντας 2020 συμμετείχαν 665 εγχώριες ιδιωτικές εταιρείες σε 1319 έργα και έλαβαν €509 εκ. (29,9% του συνόλου)

Χρηματοδότηση ανά τύπο οργανισμού, Ορίζοντας 2020

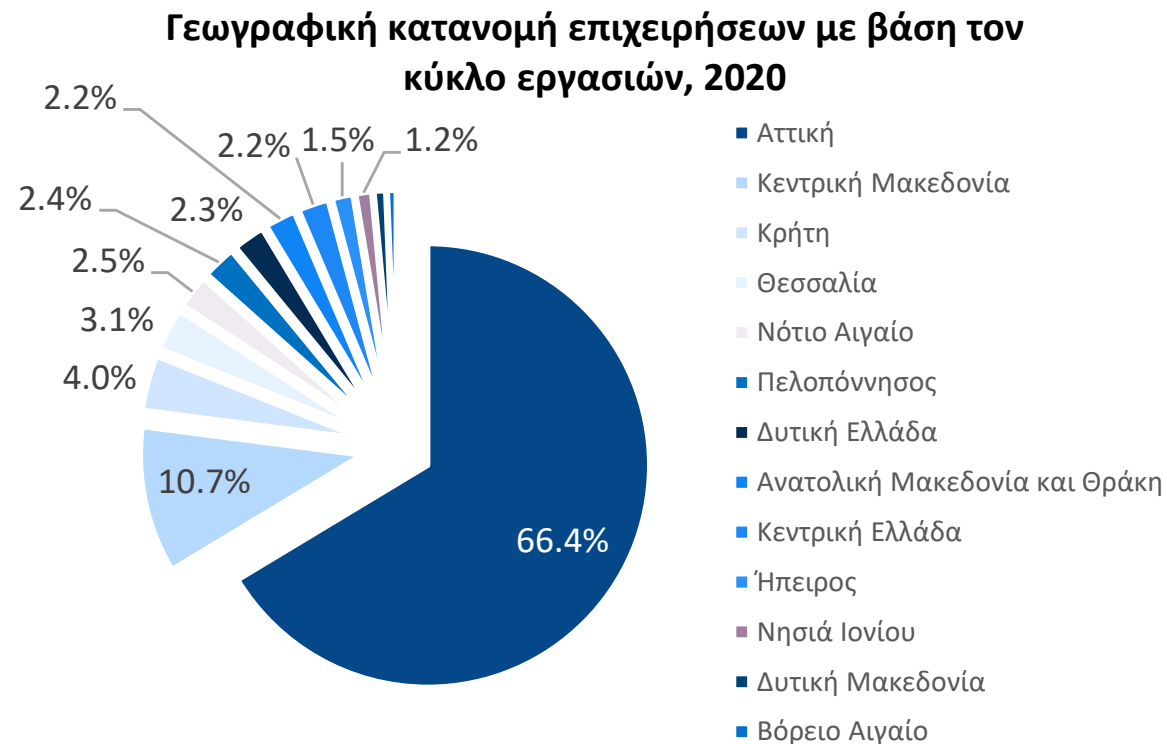
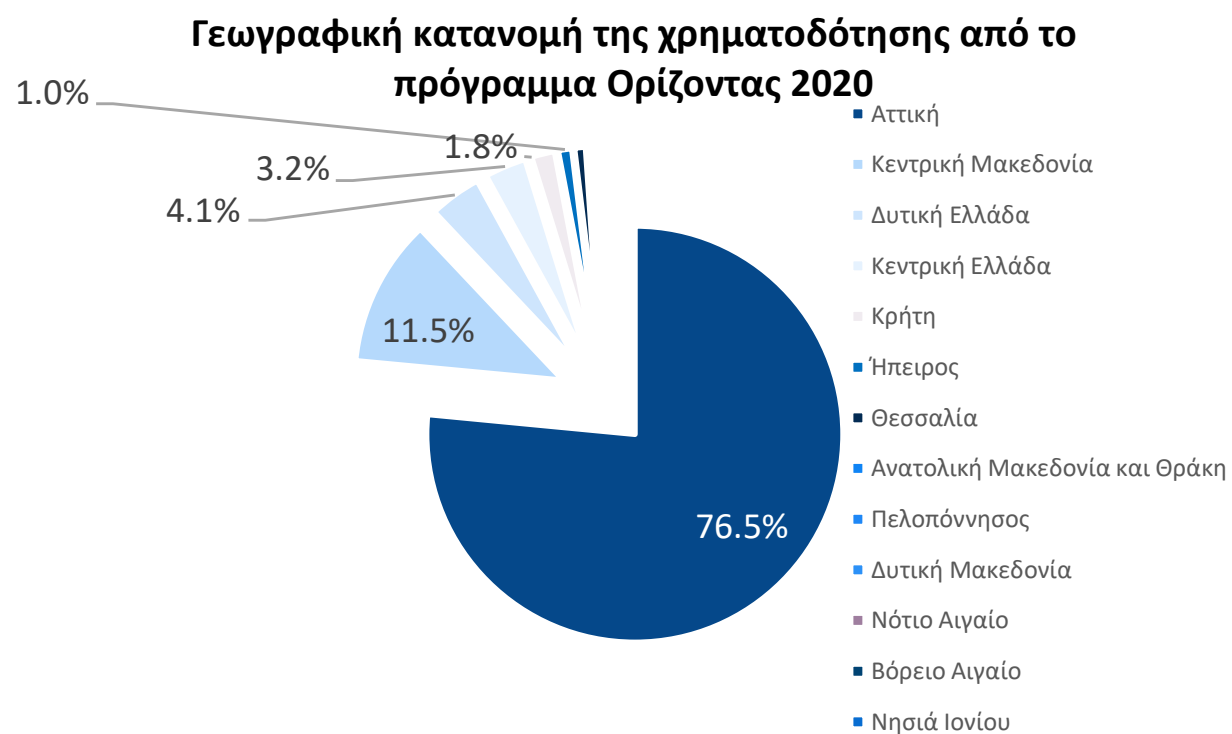

Χρηματοδότηση ιδιωτικών εταιρειών ως % του συνόλου των τομέων, Ορίζοντας 2020

Καθώς το μερίδιο των επιχειρήσεων στις συνολικές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη στην Ελλάδα είναι αρκετά υψηλότερο (40,2% το 2020 σε όρους εκτέλεσης), φαίνεται πως η αξία του προγράμματος ως εργαλείου χρηματοδότησης δεν έχει εκτιμηθεί αρκετά από τις εγχώριες ιδιωτικές επιχειρήσεις

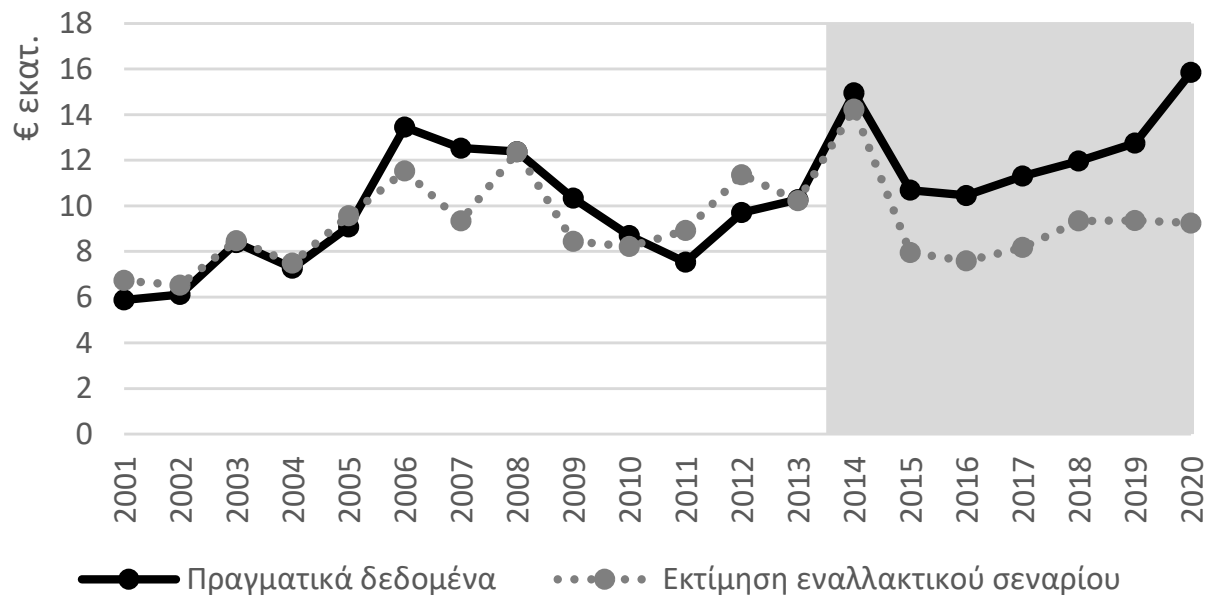
Το 76,5% της χρηματοδότησης επιχειρήσεων του προγράμματος Ορίζοντας 2020 κατέληξε σε εταιρείες με έδρα στην Αττική

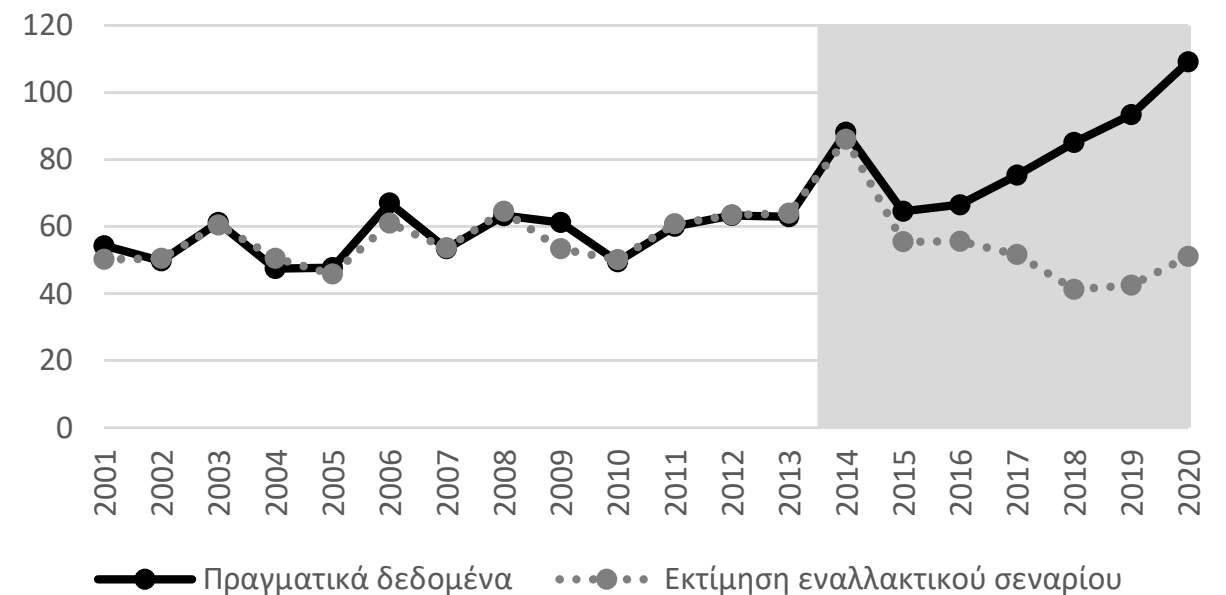
Υπάρχουν ενδείξεις για σημαντικά περιθώρια για περαιτέρω βελτίωση της συμμετοχής στα προγράμματα άμεσης χρηματοδότησης μέσα από την πιο ενεργή δραστηριοποίηση επιχειρήσεων εκτός των δυο μεγάλων μητροπολιτικών κέντρων της χώρας

Η οικονομετρική ανάλυση ανέδειξε το σημαντικό όφελος για τις επιχειρήσεις που συμμετείχαν στο πρόγραμμα Ορίζοντα 2020

Κύκλος εργασιών

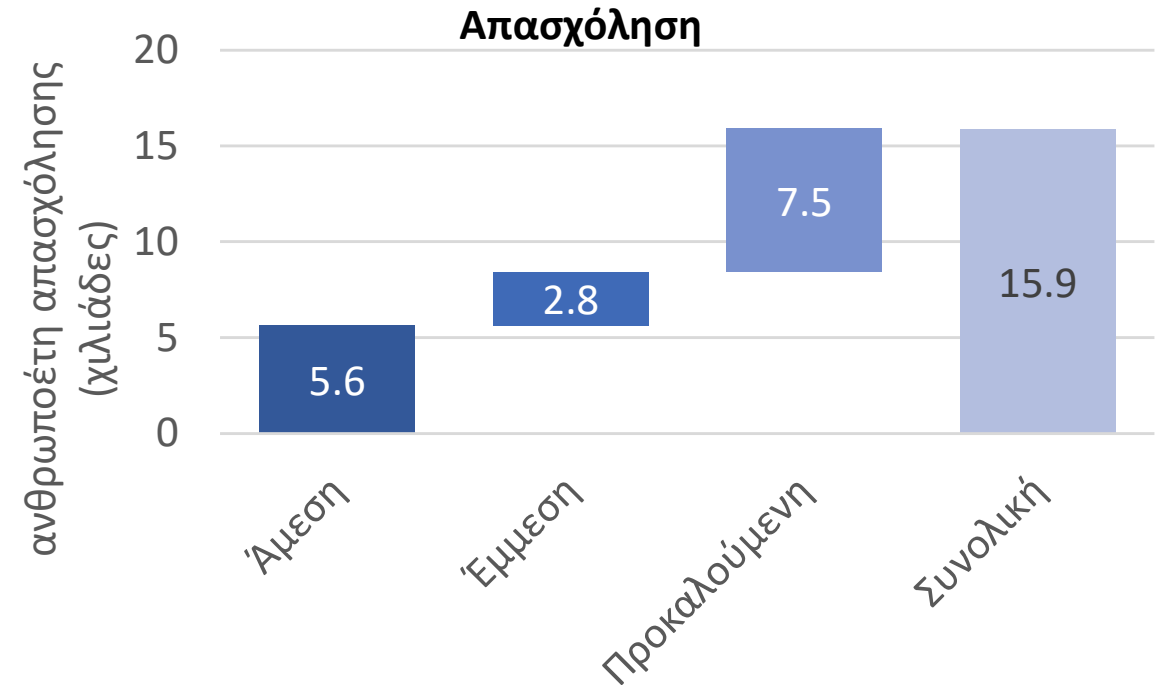
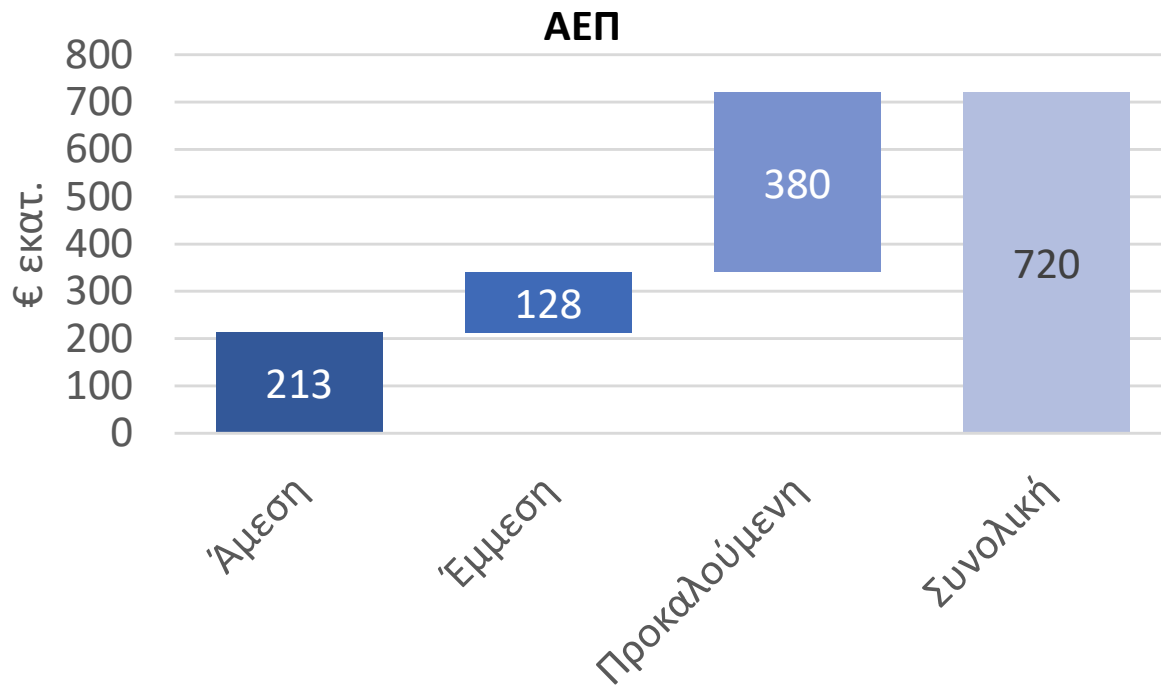
Αριθμός εργαζομένων

Οι ελληνικές επιχειρήσεις που έλαβαν χρηματοδότηση από το πρόγραμμα Ορίζοντα 2020 τείνουν να έχουν υψηλότερο κύκλο εργασιών κατά περίπου €3,6 εκ. ετησίως και 33 περισσότερους εργαζόμενους κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου, σε σύγκριση με ανάλογες επιχειρήσεις που δεν έλαβαν χρηματοδότηση από το πρόγραμμα

Η χρηματοδότηση επιχειρήσεων μέσα από το πρόγραμμα Ορίζοντα 2020 υποστήριξε 2,3 χιλ. θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης...

Επιδράσεις στο ΑΕΠ και στην απασχόληση στην Ελλάδα από την υλοποίηση του Ορίζοντα 2020, σωρευτικά για την περίοδο 2014-2020

...και δημιούργησε περίπου €720 εκ. σε όρους ΑΕΠ συνολικά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 (> €100 εκατ. ΑΕΠ ετησίως)

Σημείωση: Για τον υπολογισμό των επιδράσεων μίας εξωγενούς διαταραχής στην τελική ζήτηση, γίνεται χρήση του υποδείγματος εισροών-εκροών του Leontief. Πιο συγκεκριμένα, η άμεση επίδραση από την αύξηση στην τελική ζήτηση ισούται με την εξωγενή αύξηση, η έμμεση επίδραση αποτυπώνει τις οικονομικές επιδράσεις από την τόνωση της ζήτησης κατά μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού των κλάδων, για τους οποίους επήλθε εξωγενής αύξηση της τελικής ζήτησης και η προκαλούμενη δείχνει τις οικονομικές επιδράσεις λόγω τόνωσης των εισοδημάτων των νοικοκυριών.

Ανάλυση: EY & IOBE (2023)

► DISCLAIMER

By receiving this document, the Recipient accepts and agrees to be bound by the following obligations and limitations:

The above material has been prepared by Attica Bank and IOBE for the exclusive use of the selected parties to whom it is delivered. Neither the whole or any part of the information in this presentation may be disclosed to or used by any other person or used for any other purpose without the prior consent of Attica Bank.

Neither Attica Bank nor any of its connected persons accept any liability or responsibility for the accuracy or completeness of, nor make any representation or warranty, express or implied, with respect to, the information on which this material is based or that this information remains unchanged after the issue of this presentation. In addition, the reader of the material agrees that Attica Bank and all “connected persons” neither owe nor accept any duty or responsibility to the former, whether in contract or in tort (including without limitation, negligence and breach of statutory duty), and shall not be liable in respect of any loss, damage or expense of whatsoever nature which is caused by any use the reader may choose to make of this material, or which is otherwise consequent upon the gaining of access to the report by the reader.

The content of this material should not be construed as a solicitation or a recommendation. It has been prepared for information purposes only and is purely indicative. It does not constitute an offer or invitation for sale or purchase of securities or any of the businesses or assets described herein or any form of commitment, advice, recommendation or valuation opinion on the part of Attica Bank or its connected persons. No part of this material should form basis of or can be relied upon in connection with any contract or investment decision or commitment relating thereto.

This material should not be regarded by the Recipient as a substitute for the exercise of its own judgment and the Recipient is expected to rely on its own due diligence, if it wishes to proceed further.

Additionally, the Recipient should not construe the contents of this material as legal, tax, accounting or investment advice. The Recipient should consult its own independent counsel, tax and financial advisers as to financial, tax legal and related matters concerning any transaction described herein. This material does not purport to be all-inclusive or to contain all of the information that the Recipient may require or request.

The present material may contain targets, prospects, returns and/or opinions which obviously involve elements of subjective judgment. Any opinions expressed in this material are subject to change without notice. Forward looking statements may also be contained. Attica Bank gives no undertaking and is under no obligation to update these targets, prospects or potential statements for events or circumstances that occur subsequent to the date of this material or to update or keep current any of the information contained herein and there exists no representation that it will do so.

Actual results will vary from the projections or targets mentioned and such variations may be material.

In this notice “Attica Bank” means Attica Bank S.A. and its “connected persons” means the shareholders, subsidiaries and the respective directors, officers, employees and agents of each of them

ATTICA BANK S.A.

Financial Analysis Sub-Department

23 Omirou Str. 106 72, Athens, Greece

e-mail: InvestorRelations@atticabank.gr

Tel.: +30 210 3669132

Fax: +30 210 3669410